

Școala Oremii

REVISTĂ PEDAGOGICĂ CULTURALĂ

a Asociației învățătorilor din județul Arad.

Apare lunar, afară de lunile: Iulie și August.

CUPRINSUL:

Pr. Fl. Codreanu: Intru oameni bunăvoire.

Pedagogice—Culturale.

E. Spinanțiu: O „Pedagogie” românească din 1817.

Gh. Tudor: Fericirea se susține prin ideia de fericire.

Ion Mara: Educația gustului de citit la copii și literatura infantilă.

Fl. O. Roșca: Ontogenia și metoda auxanologică.

I. C. Lascu: Adaptarea școlii la viața locală.

Traian Lădaru: Utilitatea schișelor de desen la memorizare.

R. Ponta: Activitatea cercurilor culturale ale învățătorilor din județul Arad, în anul școlar 1932—33.

Iosif N. Marinescu: Modeste contribuțiuni pt. determinarea memoriei.

Aurel Subescu: Dl Dr. Angelescu și învățătorii fără posturi.

I. Balaban: Copiii de școală la jocurile țărănești.

I. P. Crivăț: Cursurile libere de vară dela Sibiu.

Experiențe pedagogice.

Examenul asociației de idei.

Determinarea aptitudinii vizitei la scris.

Diverse.

O. D. Dîjmărescu: O inițiativă, pt. înființarea unui cor a „Asociației”.

R: Sărbătorirea directorului școlar Dimitrie Boariu.

I. Lucuța: Cuvântare.

• Cărți și Reviste.

Informațiuni.

Comunicări oficiale.

Biblioteca Centrală
Raională Arad

Redacția: Str. Oituz No. 30, Arad.

Administrația: Casa învățătorilor Bdul Carol I No. 66.

Abonamentul anual 60 Lei. 1 exemplar 6 Lei.

„Scoala Vremii“

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

MEMBRI FONDATORI:

Pavel Dirlea, Ioan Cădariu și Sava Bărbătescu.

COMITETUL DE REDACȚIE:

Director: Teodor Mariș

Administrator: Sabin Mihuț

Membri: Dimitrie Boariu, Nicolae Cârstea, Constantin David, Lazar Igrășan și Iulian Lucuța.

COLABORATORI:

Fl. Ștefănescu Goangă, Prof. Universitar Cluj; N. Margineanu, asistent Univ. Cluj; Ion Nisipeanu, prof. București, I. F. Buricescu, prof. București, I. Stanca, profesor; Ascaniu Crișan, dir. liceului Moise Nicoară; S. Spulbereanu, f. inspector școlar; Iosif Moldovan, f. inspector școlar; C. Balta, profesoară; A. Văjjan, inv.; George Marcu, inv.; I. C. Lascu, inv.; A. Burticală, inv.; T. St. Vicol, inv.; P. Zoțiu, inv.; I. P. Crivăț, inv.; I. Pordea, inv.; A. Volungan, inv.; I. Marinescu, inv.; I. Jianu, inst.; A. Păpureanu, inv.; M. Ionescu, inv.; G. Tudor, inv.; Sp. Vâneășă, inv.; Gh. Rediș; M. Florescu, inv.; V. Olariu, inv.; I. Riza, inv.; Al Amancei, inv.; M. Coșoroabă, inv.; A. Billo, inv.; I. Schuch, inv.; Ioan D. Popescu-Bobu, inv.; Maior N. Popovici, Pr. Fl. Codreanu, D. Dijmărescu, Fl. O. Roșca; T. Lădaru; A. Subescu, R. Ponta, I. Mara și I. Balaban.

Manuscrisele nu se mai înapoiază.

Anunțuri și reclame se primesc după învoială.

Manuscrisele, revistele pentru schimb și cărțile de recensat se trimit pe adresa: Dlui **Teodor Mariș, prof. Arad str. Oțuz No. 30.**

Correspondența privitoare la administrație: abonamente, schimbări de adresă, revistele înapoiate etc. se trimit pe adresa Administrației: **Casa învățătorilor Arad Bdul Carol I No. 66** pentru Dl. **Sabin Mihuț.**

„Scoala Vremii“

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

a Asociației învățătorilor din județul Arad.

Apare lunar, afară de lunile: Iulie și August.

Intru oameni bunăvoire.

O, de Crăciun am putea să scriem multe. Și frumoase, dar mai ales multe. Așa de multe, că am reuși să nu spunem nimic. Am putea să scriem despre porunca cezarului, ca toți să meargă să se scrie și atunci am face o lecție mai mult sau mai puțin izbutită pentru copii. Să scriem despre Vitteemul, în care nu s'a găsit cine să găzduiască pe Preacurata, care purta sub inimă pe Dumnezeu cel Preînalt și Preasmeritul Om. Pe Dumnezeu-Omul. Cu aceasta am înduioșa inimile simțitoare. Să scriem despre frigul din peșteră și despre ingerul care a stătut înaintea păstorilor, sau despre oștile îngerești cari s'au arătat cântând: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu...“

...dar Vitteemul e așa de departe și întâmplările sunt așa de vechi! De ele ne despart 1933 de ani și cam tot atâția kilometri în linie dreaptă. În gerul de afară și în pustiu launtric ale zilelor noastre, Vitteemul și peștera se cer tot mai stăruitor să fie apropiate în timp și în spațiu, se cer tot mai imperios să fie interiorizate. Cântarea îngerească cere tot mai poruncitor să fie întregită: „...și pe pământ pace, întru oameni bunăvoire“. Și, mai ales, să fie actualizată.

Pace s'a cântat întregului neam omenesc. Pacea însă nu se revarsă ca razele de soare, sau ca ploaia. Ea trebuie să încolțească în sufletul fiecărui singuratic. Nu s'a zis: „Între oameni“, ci: „întru oameni“ și acest nou homoiusion ne chiamă la datoria, să avem pacea în primul rând noi, fiecare în launtrul său.

Umanitariștii zilelor noastre vreau să reformeze lumea în bloc. Socialismul, mai ales în ultima sa treaptă a comunismului, întemeiat pe principiile umanitariste, vrea să ferească toată

lumea, dar jefleşte pe singuratic. Hristos Domnul vrea să dopească toată ființătura prin aluatul sufletesc al singuraticului. Și singuraticului, după cuvântul Învățătorului, până și perii capului toți îi sunt numărați. Așa e de mare prețul fiecărui om. Pedagogia de azi, militează pentru educația individuală. Hristos Domnul a preconizat-o

Pe timpul nașterii lui Iisus Hristos se luptau în Ierusalim și în întreg pământul Galileei și Iudeei trei partide. Și lupta a dăinuit până la risipirea Ierusalimului. La noi toate orașele, satele și cătunele sunt sfâșiate de luptele intestinale ale partidelor, cari nici nu mai știm câte sunt. Cât vor dăinui aceste sfâșieri, Dumnezeu știe, dar și noi suntem răspunzători pentru ele.

Odinioară noi eram de credința că politica țării trebuie să o facă în primul rând cei mai firești conducători: învățătorii și preoții de toate gradele. Nu ne-am schimbat credința, dar trebuie să înțelegem, că cea mai sănătoasă politică ar fi lățirea iubirii și păcii întru fiii acestui neam. Da: întru, căci numai așa se poate și între. Învățătorilor li se îmbie un teren larg spre a încerca principiul individualismului, iar preoților pentru vestirea acestui comandament al lui Hristos, sădind în singuratici iubirea și pacea. Ei sunt sarea pământului românesc.

Ce s'ar întâmpla, dacă sarea ar fi, ici colo stricată?

E zguduitor cuvântul acesta. Hristos Învățătorul a zis, că sarea stricată se aruncă și se calcă. Acelaș Hristos a zis însă, că și lucrătorului intrat la muncă în ultimul ceas i se cuvine plată egală cu ceilalți.

Suntem la gura peșterii. Deasupra noastră oștile îngerești au înțonat cântarea. Să uităm toată hărțuiala din Vitleem. Să iertăm celor ce n'au primit să găzduiască pe Hristos. Impăcați cu gândul propriu și cu frații noștri, să intrăm în peșteră și îngenunchind înaintea Împăratului care s'a născut, să-l rugăm să reverse pacea sa întru noi și să ne dea puterea să o ducem și în inimile altora.

Pr. F. Codreanu

PEDAGOGICE — CULTURALE.

O „Pedagogie“ românească din 1817.

Dela începutul viețuirii sale și până azi omul a luptat și luptă necontenit să pătrundă în secretele naturii și să subjuge forțele ei, pentru ca să e poată utiliza mai apoi. Această luptă dârză și continuă a avut drept rezultat un progres lent, dar stabil.

Progresul realizat, — alături de activitatea ce tinde la dezvoltarea, intensificarea și rafinarea diferitelor dispoziții și forțe ale omenirii, — îl numim cultură.

Nu e locul aci să arat deosebita și incontestabila importanță ce o are nivelul cultural în viața indivizilor, ca și în cea a popoarelor, nici să dovedesc necesitatea progresului cultural, fiind aceasta cunoscută și rememscută.

Azi, mai mult ca oricând, se impune statelor datoria de a constrânge chiar pe cetățeni să-și câștige un oareșcare grad de cultură. Statul nostru își și împlinește această obligație.

Instituția care are menirea să răspândească în popor elementele culturale, este școala. Aceasta, la rândul său, valorează atât, cât și aceia cari au dedicat propagării culturii, adică învățătorii.

De dragostea de muncă a învățătorilor și mai ales de pregătirea profesională a acestora, depinde măsura în care se răspândește cultura, în masele largi ale poporului.

Unul din studiile necesare pregătirii profesionale a învățătorilor este, fără îndoială, Pedagogia. Așa fiind, nu cred, că ar fi lipsit de interes să cunoaștem ce conținea acest studiu și de ce principii pedagogice se conduceau învățătorii români de dincoace de Carpați, pela începutul veacului al XIX.

În cele ce urmează voi căuta să comunic o parte din conținutul pedagogiei tâlmăcită de N. Petrovici și apărută la Buda, în anul 1817.

Pedagogia de totdeauna a avut scopul determinat de a perfecționa pe omeni după un anume ideal. Cu alte cuvinte și la 1817 ca și azi, ea se ocupă de educație.

„Ce este Pedagogia?“ se întreabă tâlmăcitorul N. Petrovici. Răspunsul îl dă tot el, când spune: „Este o măiestrie, care ne învață a cunoaște pruncul, sau să grăesc mai desvălit, care ne învață a crește în inimă curată, și sufletul bun și înțelept, pre amândouă acestea cunoaște, și pre eale într-o pretenie a le aduce. Eată! Pedagogia.“

Și pe atunci se știa, că a educa nu este lucru ușor, căci: „Aci se cere învățătură, aci lipsește înțelepție și băgare de seamă, aci trebuie să fie reguli, preste care nici odinioară să nu se pășască; și toate acestea se cuprind în Pedagogie.”

Acela, care trebuie să întrunească toate condițiunile de mai nainte, este învățătorul. De aceea află foarte natural, ca autorul să i-se adreseze lui înlăun.

În acel „Cătră învățători,” autorul arată importanța datorințelor și frumusețea chemării învățătoresci, care constă din „cultivarea (luminarea) oamenilor.”

Consideră chemarea învățătorului de proveniență divină, căci: „Dumnezeu vau chemat pre voi la aceea, și voi veți da răspuns odată înaintea Tronului său... despre pășirea și purtarea voastră.”

Importanța misiunii învățătoresci o consideră mai mare ca pe cea a preoților. „Ei (preoții) trebuie să se adreseze oamenilor, cari pot să nu asculte, iar „voi aveți de lucru cu pruncii cei liniți, cari sânt aplecători, în că nestrîcați, și pe cari ușor îi puteți aduce la ascultare, și la băgarea de seamă și îi puteți pre dâșii după plăcere purtă.”

Pentru ca învățătorii să și împlinească chemarea, trebuie să fie „bărbați sânguitori și bucuroși” întru lucrarea lor și *credincioși dirigătorii lor.*

În acelaș timp constată, că învățătorii mai au nevoia și de o *pregătire profesională* corespunzătoare, căci cel nepregătit nu-și poate îndeplini datoria. Mai constată, că mulți dintre învățători au avut puțină ocazie, „să învețe cele ce sânt de lipsă cătră datorințele sale.”

Arată apoi, că datorința principală a învățătorilor este de a învăța pe copii „nu ca până acum, numai cele ce au fost de lipsă în școală, precum sânt: citirea, scrisoarea, și aritmetica.”

Probabil, că și la aceste trei materii se avea în vedere numai *scopul material* neglijându-se în întregime cel formal.

De aceea autorul continuă, că afară de materiile amintite, trebuie „să mai învățăm pe prunci și încă alte multe lucruri de lipsă, de care noi până acuma nice am gândit.”

Astfel învățătorii să învețe pe copii: „în ce chip vom putea fi buni, și cu minte, cum putem bine și înțelepțește a umbla cu alți oameni, cum putem noi pre Dumnezeu peste toate al mări, cum se cade pre oamenii acela, cari sânt în cunoștință, și viețuiesc într-o legăturiță cu noi, săi cinstim, și pre noi înșine să ne iubim; ce bine putem aștepta noi dela Dumnezeu, dela oameni, și dela împrejurările adecă stările împrejur ale lumii acestie, ce bine putem aștepta noi dela purtarea cea bună, și cea din lăuntru, și

cea din afară de școală, și ce nădejde putem avea noi, dacă vom crește iubirea către aproapele în sufletul nostru, și dacă vom păși cu virtute și cu socolință întru toate lucrările noastre dela tinerețe până la bătrânețe."

Iată cum preconiză autorul datorințele învățătorului și cum căută să convingă pe învățătorii români de necesitatea educației morale, religioase și sociale.

Continuă, apoi, acest program cu definiția „Creșterii morale," pe care o consideră „drept grija a tuturor lucrurilor prin carea se aduc pruncii către purtarea cea bună."

Al doilea factor, indispensabil funcționării școlii este elevul.

Despre elev și datorințele lui tratează Cap. I. al acestei cărți.

Autorul susține, că școlarii au datorințe în și afară de școală.

În acest articol mă voi ocupa numai de datorințele copiilor în școală. Acestea sunt: ascultarea, rânduiala, luarea aminte și sârguința.

Privitor la *ascultare* spune, că „ascultarea către părinți și învățători este o datorie foarte aspră, de carea pruncul nici odinioară nu poate fi scutit."

Pentru ca să obicnuim pe copil să asculte, trebuie să fim seamă de următoarele:

Pruncii să asculte porunca învățătorului, iar acesta să pretindă executarea. Cuvântul învățătorului trebuie să fie copiilor cel mai sfânt pe pământ. Porunca să fie executată fără tergiversare sau mofuri.

„Când intră pruncul mai întâiu în școală, năe de lipsă, că îndată în ziua sau luna cea dintâiu săl silești la învățătură, fără numai săl îndreptezi, ca săl aduci pe el la ascultarea poruncilor, care lui se vor da, ca așa felu de poruncă îndată, întru acel ceas, și întru acea clipeală de ochi, când le capătă, să le îplinească," căci, „întâiu și întâiu de lipsă este a învădăcină plecăciunea și ascultarea în inima și în sufletul pruncilor."

Este adevărat — continuă autorul — că acest procedeu nu va convingea părinților, cari — și atunci, ca și azi — așteaptă ca copilul ajuns în școală să învețe mai întâiu și cât mai repede a citi, scrie și socoti. În asemenea cazuri, învățătorii vor năzu să dobândească pe acești părinți în partea lor, arătându-le cât de necesară și importantă e ascultarea, căci fără de aceasta copilul nu va ști cum să stea la rând, să țină cartea în mână, să țină condeiul, etc.

În obicnuirea copiilor la ascultare joacă rol însemnat iubirea ce o au față de învățător, pedepsele și recompensele.

Copiii ascultă totdeauna pe învățătorul pe care îl iubesc. Ca să se iubească, învățătorul să grijească să se păzească de două greșeli: să nu

fie prea moale și să nu fie prea „tute.“ Mai bine este să fie domol și în voje bună.

„Învățătorul nici odinioară nuși va putea câștiga adevărata ascultare dela prunci, dacă va fi tot de una mâniaș; *aceasta am aflat eu și la mine insumi, dară și la alții.*“ Să nu i-se poruncească copilului și să nu se pedepsească cu mânie, căci „chemarea învățături cuprinde în sine trei bunătăți: întâiu răbdare, a doua mare răbdare, a treia *prea mare răbdare.*“

Mânia și iuțimea pot face, că „învățăceii vă vor urî pre voi, înaintea voastră vor tremură; iară în dosul vostru vă vor batjocori și se vor râde de voi.“

Numai în acea școală va fi ascultare, unde învățătorul însuș este ordonat. Lenea și moliciunea sunt dușmancele ascultării. „Singur eu în tinerețele mele aveam un învățătoriu, carele lăsa pruncii pre voia lor, încă și singur își petrecea și se lingușia cu dâșii. Învățăceii ise râdeau în față, și își bătea joc de dâșul. În zădar îi rugă el acuma pre ei, ca să tacă, în zădar le dojenea lor cu bătea, și cu toate pedepsele, care le puneă pe dâșii era deșarte, căci nui putea nici întrun chip săi abată cătră ascultare.“

Nu trebuie trecute cu vederea „toate lucrurile pruncilor, nici lenea.“ Învățătorul să nu se dea cu copiii la „svat, cimeleituri și în glume.“

Pedepse să se aplice cu „cuvicioasă“ gravitate și înțelepciune pentru neorânduială, necumpăt și neascultare.

Când greșeste copilul „și pășește în laturi din calea cea dreaptă, atuncea ziceții cu blândețe: „Nu face așa fiule, că nu e bine.“ Alta nu lipsește ai zice nemica. Eu vă pot încredința, cum că pre mine toți pruncii, carii sânt subț a mea luare de seamă, mă iubesc, bucuroși mă văd, mă ascultă, și când greșesc ei ceva, atunci mai vârtos se tem de mine, de cât de pedepse, sau de părinții lor.“

Prin procedura aceasta, recomandată de autor, el asigură pe învățători, că va dobândi dela copii adevărata iubire, temere și „drăgăsoasă ascultare,“ iar prin acestea ajunge „ușor și prea ușor“ la orânduială, băgare de seamă și sânguință.

Să grijească însă învățătorul să nu poruncească copilului prea multe și peste măsură.

Poruncile și opririle cele multe „aduc pre prunci întru îngăimăceală, și în frică“ și-și vor forma convingerea, că învățătorul caută numai să-i „muncească și să-i mustre.“

Câte odată să se esplice copiilor și „temeiul“ poruncilor, dar foarte rar și numai celor ascultători și diligenți.

Ascultarea să nu se câștige prin făgăduire de remunerații, pentru că: „Ascultarea e datorință, eară nu plăcere după voință.“ Se poate câștiga,

însă, prin aaemenea cuvinte : *Făceți aceasta din dragostea, carea o aveți voi către mine,*” sau *„Cu aceasta im faceți voi mie mare plăcere.”*

Autorului i-ar plăcea chiar, că atunci, când învățătorul cere dela copii să facă ceva „ce nui datorință,” să i roage, zicând : *„Iubiților învățăcei, adevărat, că voi nu sânteți datori a face aceasta, însă eu vă rog, ca să faceți.”* Asemenea cuvinte se vor adresa însă numai celor ascultători, pentru că „ori va porunci învățătorul, ori se va ruga, nu e datoriu a căuta, oare placele pruncilor lucrul acela sau ba.”

*

A doua dintre datorințele copiilor în școală este *orânduiala*. Sub noțiunea aceasta se înțelegea : „a) ca fiește care învățacel să aibă, și săși țină locul său cel arătat ; b) ca toate celea, adică : cărțile, hârtiile, condeiele, ș c. l. săși aibă locul său a numit ; c) ca să stăpânească pacea și lăcerea, și toate întocmirile și legile școlasticești să se păzească ; g) ca pruncii la timpul său să vină la școală ; d) ca pruncii să fie pre trup, pre cap, pre mâni, și la vestimente sau haine curați, apoi cărțile și hârtiile să nu fie mânjite ; e) ca toți întrun timp un lucru să lucreze, eară nu unii să ce-tească, când alții scrie ; precum în una și altă școală de multe ori se întâmplă ; j) ca învățăceii să dea cinstea cea din afară precum învățătorului lor, așa și bătrânilor, apoi purtarea cea bună cu conșcolarii lor să o pă-zească.”

Pentru asigurarea orânduiei învățătorul va întocmi *„legi școlasticești.”* le va scrie pe hârtie și le va afișa în școală. Le va celi și tâlcui apoi lunar.

Când se vor lua de pe păretele școlaei, se va proceda cu pompă și deosebită solemnitate, iar elevii vor fâgădui liber, că vor păzi tot ce li-s'a ce-ut și tâlmăcit.

Ce-i drept, — zice autorul — „mai bine ar fi, dacă ați întocmi lucrul așa, cât pruncii săși pună sieși singuri legi.” La acest loc arată, chiar procedeul ce trebuie să-l urmeze învățătorul în asemenea cazuri. Foarte în-teresantă mi-se pare partea, în care autorul mai adaugă observațiile pro-rii pentru constatarea celor necesare pentru asigurarea orânduiei în școală.

„Eu aş posfi ca tiește care comunitate să facă călămare în școala sa ; învățăceii cei mai mari să adune zilnic cărțile, hârtiile, condeele, și altele, și să le pună într-o lăduță, sau pre o poliță. Pentru lucrul copiilor, „tără de rânduială” să se designeze un loc anume, provăzut cu inscripție. Copiii murdari și rupți să fie trimiși acasă să se spele sau curățe, apoi să se în-tercă eară și la școală.” Autorul arată cum a procedat într'un caz când a venit la școală un copil nespălat, care a căutat să se scuze, că pă-ntii n'au avut timp să-l spele.

Recomandă învățătorilor, să fie ei înșiși „oglinnda pruncilor întru o-rânduială, și curățenie,” căci „pilda voastră; dacă e bună, poate face toate bune; eară dacă e rea toate le strică.”

În privința coeducației susține, că nu e bine a „amestecă pre prunci cu fetele în școală prin scamne.” Dacă n'am putea încunjură acest inconvenient, învățătorul să ia seama ca băieții să stea despărțiți de fete. Nici la closet să nu fie lăsați băieții și fete împreună și nici chiar doi elevi, sau eleve deodată.

*

Privitor la „*luarea aminte*” autorul spune, că „dacă este odată rânduială și tăcere în școală, atuncia și luarea a minți singură de sine urmează.”

Luarea aminte mai este condițională și de următoarele :

Lecțiile să fie înțelese de elevi. Învățătorul să deștepte interesul elevilor și să nu le împărtășească învățături, cărora nu le vor lua tolosul în viață.

Să nu dăm copiilor chipuri sau icoane ca să ne asculte.

Învățătura „să fie respicată și desvilită așa,” încât să o poată înțelege toți copiii, cu ușurință.

Să nu predăm mult deodată și să tratăm numai lucruri în parte cunoscute copiilor.

Să alegem bine lucrul și cuvintele și să le spunem lucruri noi, căci noutățile deșteaptă băgarea de seamă.

Să nu predăm învățătura în întregime, ci să ne oprim din când în când spre a face recapitulări.

Să nu predăm nici lucruri prea ușoare, dar nici prea grele.

*

Cât privește *sânguința* se spune, că ea atârnă de băgarea de seamă. Totuș se poate potența prin daruri și deșteptăciunea învățătorului. La tot cazul, învățătorul trebuie să-și pregătească totdeauna lecțiile.

Cred, că cele comunicate până aci nu sunt lipsite de interes și de aceea într'un articol viitor voi căuta să arat datorințele copiilor afară de școală, precum și alte chestiuni pedagogice tratate în cartea de care mă ocup.

Ortografia este a autorului pedagogiei din 1817.

E. Spinanțlu.

Fericirea se susține prin ideia de fericire.

Împrejurările din afară nu pot hotărî fericirea, sau nenorocirea noastră. Binele și răul sunt realități înăuntrice și cum fiecare individ are un suflet deosebit, idel, hotărâri, obiceiuri și simțăminte deosebite, rezultă că toți trăim o existență deosebită. Binele și răul nasc din satisfacția ori din nesatisfacția celor mai ideale aspirații celor mai exprese dorinți ce frământă sufletul nostru. Natural, altele fiind impresiile mele, dorințele intențiile și nevoile, altele vor fi și bucuriile sau dezamăgirile; neexistând identitate de impresii, nu există nici identitate de simțire și reacționare.

Binele și răul nu sunt realități externe cu valabilitate universală, căci împrejurările sunt favorabile ori nefavorabile nu prin ele înșile, ci prin felul nostru de a le interpreta. Presupusa forță mistică a împrejurărilor ce ar impune destinul o anumită fatalitate, cade la cea mai elementară observație. Ori cine poate constata cum cu aceleași condiții de viață fiecare trăiește o altă existență. Adeseori de și pare absolut paradoxal cel mai mare rău al unuia, se rezolvă într'un bine aproximativ pentru altul. Chestiune de vedere și de sentiment. Cea mai mare nenorocire a mea, poate fi în același timp, o mare bucurie pentru adversarul meu. Succesele unora sunt de regulă dureroase prilejuri de suferință pentru alții și viceversa, eșecurile sunt motive de bucurie. Așadar, răul și binele, sunt fenomene pur personale. Ceeace numesc eu răul e tot ce se opune realizării unei intenții, tot ce-mi oprește aspirația la un anumit lucru, orice obstacol în calea unei dorinți, ce-și caută satisfacția.

Nu e nevoie să faci o preă mare efortare de judecată, ca să rămâi conștient că, binele și răul, sunt în funcție de ideea bună sau rea ce ni-o dăm despre propria noastră soartă, sau de impresia ce ni-o lasă o anumită întâmplare. Un bancher ce ar pierde formidabila lui avere peste noapte, ar candida a doua zi la sinucidere, sau în cazul unei vieți excepționale ar supraviețui dar zilele lui s'ar umple de o infinită amărăciune. Suferința și-ar proclama autonomia ei sinistrală, iar grijile ar confiscă ori ce gând optimist. Viața s'ar otrăvi cu fiecare clipă. Desigur în situația lui cerșetor, sau un muncitor sărac, s'ar găsi fericit. Și se vor găsi milioane de deposedați ai sorții, cari ar fi foarte încântați dacă ar dispune de casele și toate lucrurile ce i-au mai rămas, cum și de prietenii credincioși, gata să-l ajute și să-l mângăie. Chiar presupunând c'ar fi pierdut tot ce norocul și munca i-ar fi adus și totuși i-ar mai rămâne ceva vrednic de invidiat: diploma, cultura, inteligența prin care cineva ori cât de multe ar fi vremurile și ori cât de puternice împrejurările și-ar putea face rost. La urma urmei, în lipsa acestora, e de ajuns sănătatea. Inzestrat

cu acest dar, oricine își poate găsi condiția socială, ocupația și tralul cu care să se împace.

Atunci care e cauza adevăratei lui nenorociri dacă atâtea posibilități pot concura la o modestă dar cinstită reabilitare? Care e secretul nenorocirii celui dintâi și a fericirii celor din urmă? Cum se poate să se considere unul nefericit iar altul fericit în aceeași împrejurare și cu aceleași condiții de viață? Nu mai încapă îndolală că ideile negre, gravitatea ce a dat-o faptelor, exagerarea nenorocirii i-a produs dispozițiunea rea cu întreg cortegiu de griji și suferinți. Bucuria lui n'a avut un centru lăuntric, n'a fost mulțumirea unei vieți trăite cu sine însuși, ci eră în afară legată de stocul milioanelor, pe cari pierzându-le a pierdut de fapt propria lui fericire. Firește tot ce nu e în noi și nu face obiectul unei severe atenții, nu poate fi apărut.

Bucuriile cele mai felurite și mai statornice le are omul care cunoaște motivele fericirii sale. Sunt oameni dotați cu mușchi de fier, cu deplină sănătate, calități distinse și o formidabilă putere de rezistență la muncă și deși ocupă pe deasupra o înaltă condiție socială, sunt foarte nefericiți. Bucuria lor, nu se hrănește de pe ogorul propriu, îmbelșugat de rod; nu socotesc bunurile lor interioare ca și pe cele exterioare, sau ceeace e și mai grav, le ignorează. Bucuria lor cerșește înflămâzită după fapte senzaționale, petreceri, favoruri, succese, aplauze și suferă de lipsa lor.

Alții deși delicați, cu o sănătate întocmită fidelă, disciplinată însă de o forță morală veșnic susținută, îngrădiți de o familie numeroasă și înconștii de mizerie, își petrec timpul împacăți, mereu veseli, plini de gând bun și de speranță. Sufletele lor liniștite au atâta optimism și atâta speranță că nu pot simți sărăcia din jurul lor. Oricât ar fi de aspre împrejurările, nu pot influența calmul lor profund, cum nu poate tulbura uraganul, adâncul oceanelor și a mărilor. Furtunile mișcă, brăzdând și frământă valurile la suprafață, dar adâncurile rămân neclintite și ei trăiesc în credința unei nesdruncinate speranțe. Cele mai neplăcute schimbări, boalele chiar, ura semenilor și toate nedreptățile nu pot involbură adâncul sufletelor lor.

Ei trăiesc deasupra răului și a binelui pentru că nu leagă fericirea lor de dorințe cu scadențe în viitor, nu o identifică cu satisfacția unor scopuri, nu o pun în funcție de șansele de reușită și răul n'are cum să-l atingă, viitorul n'are cum să-l înșele. *Toată filozofia vieții lor constă, în a goi conținutul clipei, de tot ce are ea marel ca frumsețe, adânc ca bucurie și înalt ca speranță.*

Viața lor e o veșnică luptă. Sufletele lor nu se înfeodează niciodată unei stări de răgaz și resemnare. *Resemnarea e un pact rușinos cu nepuința; e o abdicare de la supremele comandamente ale voinții; o dureroasă*

renunțare la viziunea consolatoare, pe care numai măreția idealului urmărit ni-o însușia. Ei sunt refractari oricărei influențe a răului, tocmai prin curajoasa lor străduință de a separa printr-o idee dărză și luminoasă de optimism, fericirea lor, de mizeria ce-i înconjoară.

Și chiar dacă viața lor ar fi o așteptare zadarnică, o speranță fără fruct, nu e nici un motiv să-l credem nefericiți. Faptul că speră ca și când s-ar afla în preluia unei mari fericiri, le dă mai multă ardoare de a trăi, mai multă încredere în puterea de a învinge greutatea, se dă un sens luptei și eforturile se recompensează prin chiar speranță într-o fericire. Că fericirea n'a venit și nu va veni, nu importă. Pentru fericire e mai însemnată cauza care se află în noi. Or speranța se susține tocmai prin bucuriile cu care întimpinăm venirea unei fericiri. Bucuriile așteptării fiind întotdeauna mai mari ca și acele ale rezultatului dobândit, speranța prin ea însăși, e o fericire.

Suferințele sufletești, mor deodată cu refuzul nostru de a le mai da vre-o atenție. Când în hipuirea nu le mai crează forme fantastice și amețitoare, ele se tocesc ca și ceata în vapoarea soarelui. Necazul e asemănat unei plante, ținută la întunec, mare. Sufletul nostru își are de-a-temenea întunecul său: uitarea. A refuza unei amintiri triste încetățenirea în memorie e prevenția sufletului contra tulburărilor și de preslunilor psihice.

Din explicațiile și exemplele date, tragem de încheiere o concluzie de covârșitoare importanță: Omul suferă prin ideile. Culoarea sufletului său e culoarea în care vede lumec sa. Astfel un temperament liniștit și volos, se frânge în conștiința sa, o lume liniștită și voioasă. E același efect pe care-l are un curcubeu. Ori ce lucru am cufunda în lumina lui, devine luminos și atăgător. Cele mai respingătoare rulațiuni strălucesc mai tare, ca cel mai pur argint, când în flertura lor urâtă și verde se resfrânge un soare de vară.

Așa e și cu viața omului. Faptele cele mai de rând, întâmplările obișnuite, vorbele banale, pot deveni pline de interes, dacă un spirit le înalță peste măsura valorii lor și le 'nvăluie în vraja sufletului său, ca și curcubeul întunecimea furtunilor și soarele nămolului mlaștinilor.

De aici se constată cât de mult are fericirea noastră de a face cu totul de a vedea lucrurile. Ce sunt durerile acute, debordante zdrobitoare, suferințele nimicitoare, dacă nu niște întâmplări obișnuite, ba chiar firești, dar trecute prin fiorul unor suferințe tragice, prin felul lor de a vedea și a simți?

Ce sunt întâmplările extraordinare, pline de miracol, aventurile fantastice dacă nu întâmplări tot obișnuite și simple, dar care s'au f brat însă prin sufletul plin de simțire, de lumină, de minte vie și pătrunzătoare a

unul om cu un splendid dar de observare și o genială facultate de simțire

Așadar, dacă un om poate suferi prin idele, poate tot așa de bine să se bucure prin idele. Mai multă liniște, mai mult curaj, mai puțin necaz și mai puține griji, și o dispoziție accesibilă veseliei, iată ce apără fantezia, de iadul idelilor negre.

Gh. Tudor.

Educația gustului de citit la copii și literatura infantilă.

O problemă de actualitate, vânturată de vre-o doi ani în toate părțile dela Ministerul Instr. până la școala din cătun. Nu știu dacă s'a făcut ceva în acest sens; dacă nu s'a pășit la realizări, trebuie să pornim odăla.

Deaceea am căutat să aduc în discuție acest subiect în coloanele acestei reviste, desigur neavând pretenția să consider problema închisă, așteptând ca alți colegi mai competenți în materie să discute această chestiune, dacă se poate tot aici în revista noastră.

În urma ordinului Dlui Ministru Cult., de a se introduce așa zisul *ceas de șezătoare*, săptămânal pe clase, în locul unei ore de gramatică, s'au scris o mulțime de articole în ziare și reviste, găsind că ideea aceasta este cât se poate de bună. D. Apostol Culea, care activează mult pe acest teren, a scris numeroase articole în Curentul și Universul. Ideea a susținut-o și poetul A. Marim la rubrica „În fie care zi” și Dr. V. Voiculescu și d. Batzaria și atâția cu dragoste de copii. Citam în „Viața literară” o propunere a distinsului prozator dela Craiova, Ion Dongoroz, de a scoate o revistă pentru copii. Zicea: dacă avem respect și drag de sufletul celor ce se ridică sub ochii noștri, trebuie să ne gândim și la o adevărată revistă pentru copii. „... și toate acestea trebuie să aibă un răsunset înțelept în inima și sufletul nostru de dascăli. Trebuie să înțelegem că dela noi, în primul rând, se cere să activăm în această direcție.

De ce să n'o spunem pe față? Cei mai mulți ne mărginim doar la manualul de școală, la acel manual conceput mai bine, sau mai rău, dar totdeauna tipărit prost. Că nu sunt bune manualele noastre de școală, apoi asta n'o spun numai eu. Au spus-o și-o spun atâția. Distinsul profesor d. Vl. Ghidionescu, a satirizat într-o conferință la cursurile de vară dela Brașov, cu mult haz, conținutul manualelor noastre în hohotul de râs al întregii sale de auditori. Rareori găsești câte-o bucată mai potrivită și aceea dacă

autorul a avut inspirația s'o ia din marii noștri povestitori și scriitori : Creangă, Ispirescu, Brătescu-Voinești, Sadoveanu, etc. Incolo totul sec și uscat. Descrieri spălăcite, lipsite de orice culoare, *povestiri zise morale*, cu reguli și aforisme de care, în ciuda *moralistilor*, copilul nici nu vrea să audă, necum să le ia drept regulă de conduită.

Ne trebuie o carte de citire ale cărei bucăți să fie savurate de micul lector, cu multă dragoste. Că vedem pe coperta unora numele unui Craiuc, Sadoveanu, Cezar Petrescu, V. Voiculescu, Goga, e drept dar, dezințuit. Găsim în conținut aceleași banalități. Puține licăriri de stil ici, acolo și apoi totul intră la calapodul vechi. Editurile par a fi înțelese, că nu avem cărți bune și mai mult din îndemnul lor găsim vârâte printre nume de inspectori actuali și foști, revizori, etc și nume streine de școală, ca cele de mai sus. Cartea Românească, Scrisul Românesc, Ramuri, etc. fac mari eforturi pentru editarea de manuale bune, dar până acum putem spune că nu s'a realizat mai nimic.

Până când vom avea manuale de citire bune, trebuie ca noi să căutăm să așezăm gustul de citit al copilului, îndreptându-ne spre alte cărți. Dar și aici trebuie să avem gust și mai întâiu să ne cunoaștem cititorii. Fără o psihologie adâncă de stări și fapte, nu se poate. Cu cât ne iubim și cunoaștem copiii mai mult, cu atât vom avea succes. Trebuie să știm preferințele fiecăruia, fetele dorind un fel de cărți, băieții alt fel, jucând în același timp și vârsta un rol important.

Ne întrebăm, de când să îndreptăm pe copil spre cărțile, care nu-s de școală? Eu răspund; cât de timpurii, chiar din primul an de școală. Avem atunci epoca chipurilor, a poveștilor. Cu câtă plăcere vor asculta ei poveștile! Acele povești care ne-au desfătut și pe noi în copilărie, când ni se spuneă bunica. Copiii au o înclinație foarte mare spre cărțile cu chipuri. Cartea cu chipuri e prima enciclopedie cu care să întâlnește copilul. Istoriorele, poveștile, puse în legătură cu chipul, lată un procedeu minunat de a-i face atenți usupra acestor cărți. Noi avem puține cărți de acest fel. Afară de „Carte cu chipuri, istorioare morale cu chipuri, fără vorbe“ ale Dlui M. Biciulescu, nu mai avem aproape nimic, care să fie înlocuit anume pentru copii. La noi abia de acum începe să se facă ceva pentru cei mici, parecă până acuma vietatea aceea — copilul — n'ar trăi pe aici. În Germania s'a ajuns demult la cărțile mari, albume cu chipuri colorate și fiecare școală e înzestrată cu acest fel de cărți.

Scenele inverșunale dintre animale, păsări, întâmplările petrecute printre păduri, în munți, pe ape etc. sunt foarte mult gustate de copil. Iată ce se poate zugrăvi în cărțile cu chipuri.

Avem și noi câteva cărți de acestea, în edit. „Cartea Rom.“ cu chi-

puri colorate, cu litere mari, cu hârtie bună, după model străin, cum ar fi: Motanul încălțat, Basme alese pentru copii, de I. Bănățeanul, Domnița și ursitoarele, de George Sandu, apoi cărțile lui Fl. Cristescu: Familia Roademul, Nepoții Roademultulesei, Școala lui Chișchiron etc, dar e prea puțin. Totuși citindu-le copiilor chiar celor de cl. I și II sau punându-le la îndemâna celor mari, vom observa că le plac mult. Istoriile mici pe trecute între animale, lucrurile din natură umanizate, lucruri pe care doresc să le știe și încântă și tocmai de aceea le plac poveștile, fiindcă ei năzuiesc să-și explice lumea, să-și împlinească visurile. Spuneă cineva că s'au văzut cazuri de copii distrați și apatici, vindecați prin povești.

Activitatea în povești e cu mult nesațiu urmărită. Se recomandă deci literatura zisă activă, în genul robinsonian, cu eroi neastâmpărați ca și ei, care ajută experiența lor, literatura de cunoștințe deghizate, literatura cu humor infantil.

Dela vârsta de 8—10 ani, băieții nu mai cred în povești, caută povești reale cu fapte și lucruri autentice, care să se apropie mult de real. Faptele se mențin și după această vârstă tot în fantastic, doresc însă și povești casnice și sentimentale.

După vârsta de 10—11 ani, vine epoca amintirilor, amintiri povestile simple, amintiri de copil. Cercetând registrul de cititori dela o bibliotecă școlară, am găsit că „Zmeul” de Nygrim, *Corbul* de V. Caraivan, trecuseră prin mâna a 18—20 elevi într-o lună. Și corbul nu este altceva decât amintirile unui copil dela vârsta când începe să-și dea seama ce se petrece în jurul lui. Apoi tot așa de citite: *O vorbă de-a bunicului*, de Butnariu, *Povestiri pentru copii* de Alice Gabrielescu, etc...

Trebuie să știm că la copii există tendința de a citi, după cum există tendința de a vedea chipuri.

Dela vârsta de 11—12 ani, băieții caută eroicul în lupte, aventuri, călătorii, biografii, a la *Un căpitan de cincisprezece ani* de Jules Verne. Eroii povestirilor pot fi și copii și oameni și făpturi din natură umanizate, de ex :..... calul care vorbea, munții care se băteau cap în cap, florile care plângeau, etc....

Ce rău facem când alungăm zânele feții-frumoși, smei, animalele năsdărăvane, pădurile care cântă, din mintea copilului. punându-l de-odată față în față cu cartea de citire din școală.

Chiar în ora de citire — să facem câte-odată — lectură liberă. Va fi ora de citire cu atât mai plăcută și cu mai mult elan așteptată. Acele bucăți cu obișnuita morală dela urmă, nu atrag pe copil și el nu ajunge să mai citească și altceva, dacă mereu îl vom îndopa cu ele. Să isvorască morala din însăși cursul povestirii, arătând școlarilor noștri : ce e

și frumos, ce e onorabil și demn, iar nu să stăm mereu cu sfatul : să mințim, să nu furăm, etc. Aceste sfaturi plictisesc și indispun, iar noi nemim cicăliitori.

Mai trebuie să știm că o bucată de citire, ori după câte trepte for-
le am face-o, dacă nu prezintă interes și nu satisface o stare lăuntrică
copilului, îi rămâne străină. Să mai avem în vedere că : „ce e mult
că,” deaceia să evităm plictiseala și noianul de învățături morale. E mai
derabil să nu facem o bucată de citire, decât să plictisim pe copil.

În Italia s'a introdus de mult în toate școlile primare, ca drept carte
citire „Cuore” a lui Edmondo de Amicis, acea operă care te farmecă
de încătușază dela început, care emoționează până la lacrimi, cultivând
de mai înalte sentimente : moral, religios, patriotic, social, fără nici-o
rădă dată în rânduri grele și seci, cum se obișnuiește în cărțile noastre
citire.

D. G. G. Antonescu zice undeva : „Literatura zisă „educativă” nu mai
e gustată de copil. Ea a fost creiată pentru copilul „om în miniatură”
ce credeau pedagogii moralisti, că este copilul. Există însă o literatură
tendinți moralizatoare pentru „copilul-copil.” Aceasta este căutată și
tălă cu nesațiu de el.

Nol n'avem o carte atât de frumoasă ca a lui Amicis, dar avem al-
destul de potrivite pentru copii.

Am citit câteva de Dna Șarina Cassvan, o scriitoare care s'a defini.
în literatura pentru copii și sunt foarte bune.

De curând Dna Cassvan, a făcut să apară „Un tăciune și-un căr-
t, spune băete, spune” care merită toată atenția noastră.

Mai acum doi ani eram în Mehedinți la o școală cu o bibliotecă
trumoasă, donație a marelui bibliotecar. „Bibicescu” din Severin. Co-
le cl. IV, V, VI, și VII nu puseseră mâna pe nici-o carte din dulapurile
mecii, din nu știu care motive și împrejurări. Mă gândeam cum să-i fac
dă gustul de citit? Într-o dimineață am venit cu o carte din bibliotecă
asă și le-am citit ceva din ea. Le-am spus că pot s'o împrumut la
al care ar dori să citească acasă și mulți s'au grăbit să mi-o ceară.
ai puțin de 2 săptămâni au citit-o aproape toți. Până la sfârșitul anu-
copiii au citit pagini de Vlahuță, Slavici, Sandu-Aldea, Brătescu-
ești, etc.

Am spus acestea pentru ca să arăt cum se poate creia un moment,
șă aibă scopul de a așă curiozitatea și gustul școlarilor pentru alte cărți.
„Puțul” din *În lumea dreptății*, valorează cât toate istorioarele mo-
din cărțile de citire. Deasemenea admirabile pagini pentru copii găsim
muritorul Creangă : Capra cu trei iezi, Punguța cu doi bani, Ursul pă-

călit de vulpe, Harap alb și minunatele lui Amintiri. Apoi Ispirescu cu Basmele Românilor, Sandu-Aldea, Vlahuță, Pop-Rețeganul etc. Din Sadoveanu: Vremuri de bejenie, La noi în Vișoara, Dumbrăvă minunată, Țara de dincolo de negură, Bordeenii, etc. Batzaria cu: Copilul crescut în peșteră, Inelul găsit, din cărțile lui Dulfu, Ap. Culea, V. Voiculescu, Sarina Cassvan (Să povestui, În câmpie...)

Sunt apoi opere din literatura universală: Robinson Crusoe, Guliiver în țara piticilor și a uriașilor, etc. În literatura popoarelor dela nord, găsim atâtea povești minunate: Zâna apelor, Pasărea albastră, etc.... Cei mai mari scriitori mondiali n'au uitat cititorii nevârstnici și au scris pentru ei pagini de o rară frumusețe.

Scriitorul și pedagogul fascismului italian Giovanni Gentile spune: Orice educator trebuie să citească literatură cu copiii și pentru copii, pentru păstrarea copilului etern din noi, pentru a cunoaște pe copilul real.

În toate țările din lume: America, Italia, Rusia, Polonia, Ungaria, Bulgaria, s'a făcut mult pentru copil și se dă o importanță deosebită dezvoltării gustului de citit în școlile populare.

Din parte-mi, vin cu câteva modeste propuneri: Munca învățătorului să fie continuativă și aceasta se îndeplinește în chip fericit atunci, când învățătorul stă mai mulți ani la aceiași elevi. Trambălările învățătorilor de la o clasă la alta, sau dela o școală la alta, nu sunt bune.

O clasă de copii să fie constituită în societate, unde fiecare copil contribuie cu o cotă de 1—2 lei lunar, iar învățătorul respectiv cu 10—20 lei. Din aceste fonduri să se creeze o bibliotecă a clasei, o bibliotecă model pentru copii.

Să se aleagă doi bibliotecari, prin vot, la sfârșitul fiecărei luni să li se dea funcția, alegându-se alții, ca astfel să se inițieze toți în aranjarea ținerea cărților, cât și a registrului de cititori. Aceștia să aibă rolul de a distribui cărți colegilor în anumite zile din săptămână. La sfârșitul lunii să se prezinte situația de cititori. Învățătorul să aducă laude, eventual și directorul școlii și chiar să se acorde premii celor cari au citit mai mult.

Să se țină șezători de clasă săptămânal, „ceasul de șezătoare” cum se spune în ord. Minist. și aceste șezători să aibă un program bine alcătuit, lăsându-se totuși deplină libertate a elevilor și a comitetului de elevi, constituit în acest scop. Programul acesta să conste din:

- a) două coruri.
- b) două recitări.
- c) o poveste ori istorioară citită din cărțile clasei.
- d) o poveste sau snoavă spusă liber.
- e) un stat din partea învățătorului (care are un rol numai de îndrumător) o propunere, un îndemn.

Desigur că învățătorul trebuie să vadă programul cu 2—3 zile înainte, trăgând atențiunea organizatorilor asupra punctelor care n'ar corespunde.

Învățătorul respectiv trebuie să dea o atenție și o importanță deosebită acestor manifestări ale elevilor.

Încă din Școala Normală să aibă această deprindere de a fi inițiatorul acestor șezători. D. Ap. Culea preconiza într'un articol introducerea în programa Șc. Normale literatura pentru copii și despre copii. Să se facă anchete asupra preferințelor copilului, buletine de informații, expoziții de cărți, pentru copii și reclama cărților bune. Să fie o asociație, ori o instituție, care să supravegheze producția și răspândirea cărților prin contactul cu editorii, cu bibliotecile publice, cu corpul didactic, cu părinții elevilor.

Dar tot ce se face pe cale oficială, nu-și ajunge scopul. D. Dongo-rozi întrebă că dacă s'ar ajunge să se tipărească o revistă pentru copii, ca să fie oficială, ori susținută de publicul iubitor de copii? Bine ar fi să fie oficială, dar știm noi ce s'alege și cam în cât timp s'alege isprava, când autoritățile creiază și activează pe lărim cultural. Cele mai bune și cele mai curate intențiuni se frâng, ori se împotmolesc iute și de grabă. Apoi iar s'ar da apă la moara unor „culturali“ de ocazie, ce trăiesc încă — și trăiesc destul de bine — din osânza adunată pe vremuri și s'ar creia o nouă serie de surogate care ar costa scump și-ar încurcă pe deasupra toate ițele.

Deaceia totul trebuie să se facă de noi cei cari suntem în slujba adevărat culturală a neamului acesluiu, care trebuie să devină stăpân pe tot ce este al său definitiv, pentru totdeauna.

Ion Mara.

Ontogenia și metoda auxanologică.

Învățământul și îndrumarea pe care o veți da educației vor câștiga din cunoașterea acestor noțiuni asupra creșterii, pentru că veți putea astfel să aflați individualitatea fizică a elevilor D-voastră și să cunoașteți mentalitatea fiecăruia, veți avea puțină să tratați pe fiecare copil potrivit individualității lui.

Dr. Paul Godin

Dacă aruncăm o privire retrospectivă în domeniul științific, vedem că, adevăruri ce pentru un timp păreau — mai mult sau mai puțin — a fi veșnice, în urma altor cercetări și experimentări mai noi, își declină imuabilitatea. Aceeași soartă au avut-o și multe din adevărurile educative.

Cauza? nu trebuie atribuită altuia, ci faptului că „singura călăuză în

educație" n'a fost copilul studiat cu ajutorul metodelor științifice, ci copilul studiat după metodele empirice. „Coborțirea psihologiei dela speculație și general, la particular și cercetări de fapte, a dus la crearea a două ramuri importante a ei: cercetarea individualității și cercetarea sufletului copilului.” (Curente noi în ped. contemporană de Stanciu și I. Stolan, pag. 8) Intrucât această individualitate o privim sub cele două aspecte: fizic și psihic și intrucât dictonul sună „Mens sana în corpore sano” se cade ca și fizicul să se bucure de considerațiunea noastră, căci „Dacă știți multe despre individualitatea sa fizică, știți de asemenea multe despre funcția sa cerebrală, care depinde, în bună parte, de condițiile creerului și de relațiile dintre el și restul corpului”. (Dr. P. Godin, Creșterea copilului în epoca școlară, din precuvântare.) Să fim sinceri și să mărturisim că — la noi — mai mult decât într'altă parte — fizicul copilului nu s'a bucurat de cercetările noastre în mod proporțional cu psihicul. Aceasta stare pidosnică a dus la stabilirea unor reguli educative unilaterale. Fără ca să cercetăm cu atenție fizicul copilului, multe cauze rămân învăluite de mister. Evident că, este în interesul educației ca, înainte de a trece la studiul psihicului, să aruncăm o privire — dacă nu minuțioasă — cel puțin sumară — asupra dezvoltării fizice. Vârsta când activitatea vegetativă este mai puternică corespunde epocii când copilul intră în școală, deci la 7 ani și la 14—15 ani, când copilul părăsește școala. Această epocă de 7—8 ani, pe care Dr. P. Godin o numește „a două fază” a evoluției variațiilor prin proporțiile de lungime și de lățime ale corpului, corespunde tocmai epocii școlare deci moment oportun pentru cercetările noastre. Având date precise asupra modului de dezvoltare fizică, putem mai ușor progresa în domeniul psihic și a conforma nu numai învățământul individualității, ci și mobilierul școlar, prin așa numitele „bănci-mese”.

În felul acesta ținem seamă și de cei doi factori principali ai educației: programul și elevul și, simplificând programul, suntem folositori și „sănătății și instrucțiunii”, căci „Alergând după mai puținii lepori, riscăm mai puțin să ne întoarcem cu mâna goală”. (Psih. copilului și ped. exp. de Claparede, pag. 597.) Căzând de acord asupra celor susținute până acum asupra ontogeniei — dezvoltării individului —, se naște întrebarea, de ce metodă ne vom servi? Cei cari s'au ocupat cu astfel de măsurători s'au împărțit în două tabere, potrivit celor două metode întrebuintate: metoda simultană și metoda periodică, numită și auxanologică. Partizanii metodelor simultane susțin, că este destul dacă facem numai o singură măsurătoare; ceilalți, și cu ei și Dr. P. Godin, sunt de părere să se facă aceste măsurători semestrial, în tot timpul epocii școlare, deoarece copilul este o filozofie în dezvoltare, nu o „stare stabilă” și măsurătorile făcute cu ajutorul meto-

del simultane n'au decât „un rol documentar limitat“. Metoda preconizată de aceștia din urmă se numește auxanologică și este mai perfectă decât prima. „Această metodă este periodică, urmărește pe același copil din semestru în semestru, este antropometrică, nu numai prin una, două sau trei măsuri, ci printr'un mare număr de măsuri, și în fine este fiziologică și clinică.“ (Dr. P. Godin op. cit., pag. 187—188.)

Studiind pe copil după această metodă, examenul anatomic și fiziologic îl putem face singuri, pe când examenul clinic trebuie făcut de medic lată — deci — câmpul de activitate unde misiunea medicului se împletește cu a educatorului.

„Educatorul și medicul trebuie să dea, prin colaborarea lor, satisfacție acestui „drept al copilului“ luminându-se reciproc asupra stărilor de creștere.“ (Dr. P. Godin op. cit., pag. 124) Este drept, că aceste măsurători necesită în primul loc cunoștințe anatomice mai ample, și în al doilea, instrumente a căror posesiune este în funcție de starea materială a educatorului. Fiind înarmați cu o doză de energie sufletească, (materială nici pomeneală) ostași invincibili ai școalei naționale, vom îndrepta munca noastră și în această direcție, intrând astfel în ritmul vremii și așezând „pedagogia românească“ pe temelii solide.

Atunci, și numai atunci când se va studia îndeajuns și această problemă pedagogică — ontogenia — (desvoltarea fizică, psihicul fiind mai favorizant) baza educației va fi și mai solidă, căci individualitatea copilului va fi cunoscută în tot complexul ei.

Fl. O. Roșca

Adaptarea școalei la viața locală.

Nu se mai îndoiește nimeni de valabilitatea celui mai lapidar principiu de biologie: „adaptarea la mediu“, care alături de așa zisa „selecție naturală“ — (cum numește Darwin procesul prin care natura obligă la moarte tot ce este slab) — asigură perpetuarea și promovarea vieții organice. Între o individualitate vegetală ori animală și între mediu există întotdeauna o acțiune reciprocă: mediul prin infinita lui variație acționează, față de care ființele vii reacționează. Această reacțiune se termină: prin adaptare, când animalul sau planta au reușit, ca la condiții noi puse de mediu, să-și creeze noi organe cu noi funcțiuni; prin cedare, când viața este omorâtă de mediu.

De așezarea geografică, lumină, căldură, hrana, de fauna și flora locului, atârșă anatomia și fiziologia întregii lumi organice. Toate formele biologice poartă pecetea mediului. Plantele urlașe, din frunza cărora a fost

sortită să se hrănească girafa, explică mănunea picioarelor acestui animal iar picioarele la rândul-le au impus lungirea gâtului, pentru a putea să pască și iarba. Barza are picioarele și ciocul lung pentru că își duce viața, prin mlaștini. Broasca are limba lipicioasă pentru a putea prinde mai ușor insectele, hrana ei de căpetenie. Otrava din cerneala sepiei, ghimpul și sucul diferitelor plante, lopețile înotătoarelor și în sfârșit întreaga „variație individuală” nu este altceva decât influența mediului (hereditatea fiind și ea tot influența mediului desfășurată lent, dela primele începuturi de diferențiere organică și până azi).

Și omul a fost supus aceluiași legi. Statura, pielea, părul, configurația capului etc. ne vorbesc despre diferențierea „omului” în rase, seminții și popoare. Această diferențiere a mers până acolo că, din același popor, au răsărit tipuri deosebite: de munte, de câmp, de mare, de oraș, sat etc.

Dar nu numai corpul omului este un produs al mediului; sufletul este și el implantat adânc în viața locală; este și el „o formă biologică de adaptare și că dezvoltarea lui depinde de activitatea în mijlocul unei realități vii” (Stanciu Stoian: Din problemele localismului educativ). Sufletul se dezvoltă și el într-o atmosferă anumită și nu poți să-l detașezi din această atmosferă, fără ca să nu produci un dezechilibru. Acest adevăr a fost înconjurat de școala noastră de până acum. Pe deoparte fuga țării noastre, pentru a ține pasul civilizației cu popoare mai bătrâne, nu ne-a dat răgaz să ne creiem pedagogie autohtonă — adecvată și psihologiei copilului român și vieții noastre locale și ne-a forțat să copiem și să importăm de alurea metode nepotrivite; pe de altă parte, ideea națională ne-a dictat o școală uniformă.

Și cu acestea școala a rămas suspendată în aer, fără nici o legătură cu mediul, hrănită cu abstracțiuni, formulată în birourile de oameni, cari n’au colindat niciodată satele noastre. Toate principiile didactice: dela apropiat la depărtat, dela cunoscut la necunoscut, concret la abstract înv. intuitiv etc. au fost învățate numai teoretic, căci o metodă de lucru ne-a lipsit. Astfel școala oficială n’a ajuns la prea mari rezultate, ea fiind cotropită de „școala liberă care este fără cărți, fără ore fixe, fără note; o școală care circulă din casă în casă, la popasuri, la câmp, în jurul tormei, pe lângă vatra” (Ap. Culea). De această școală liberă, inventată de notarii firească — trebuie să-și lege cărligele școala oficială.

Reacțiunea însă s’a produs. Psihologii și pedagogii au dat semnalul: adaptarea școlii la viață, concretizând aceasta prin cele 2 curente — cunoașterea individualităților și regionalismul educativ, cari (după părerea mea) înglobează pe toate celelalte curente.

Nu mai învățământul, adecvat individualităților copiilor și vieții locale

va da naștere unei culturi organice. O lume întreagă, dela învățătorii din cămine până la psihologii cel mai abili, experimentează și adună date referitoare la cunoașterea individualităților, ca mai apoi centralizate să se ajungă la concluzii dătătoare de ton în legiurile și orientările pedagogico-sociale ale școlii noastre de mâine.

Această problemă însă nu se poate rezolva favorabil, decât cunoscând și mediul cu influențele lui, care explică — în parte — psihologia subiecților noștri (metodă statistică, fișelor și anchetelor).

Adaptarea învățământului la viața locală, pe lângă că apare ca o necesitate biologică, ne este impusă mai cu seamă de sociologie și psihologie. Sociologia prin ultima sa formulă de: autoguvernare prin consimțământ, încearcă descentralizarea comandamentelor și îmbrăcarea tuturor problemelor economice, politice, culturale, în haina lor firească a regionalismului. Psihologia ne-a cerut regionalismul în educație de mult prin așa zisul „principiu intuitiv”, căci regionalismul în educație nu este decât un corolar al intuiției, sau o aprofundare a acestuia.

Întrebuințarea unei metode regionaliste face o legătură de spirit între școala oficială și mediu. Mediul nu trebuie însă limitat la natura casnică. Noțiunea lui cuprinzând: comoara culturală, fenomenele istorice, activitatea socială, viața profesională.

În lumina acestor considerațiuni teoretice să vedem cum s'ar porni la înfăptuirea practice.

1.) O programă analitică pe regiuni geografice. Această programă să fie cât mai liberă, cât mai elastică, să permită excursiuni, obiectele să fie preluate deodată, așa cum să prezinte în viață; și nu disparat, în hotare rigid trasate. Aici metoda regionalistă se împletește foarte bine cu metoda centrilor de interes, căci ideile „pivotal” cum le numește d. Radu Petre sunt subiecte luate din viața locală, în jurul cărora se desfășoară un ciclu de lecții din toate obiectele de învățământ, animate și ele tot de spiritul local. Să se introducă o nouă materie, în sensul studiului localității prin alegere de date monografice. Acest lucru va permite formarea muzeelor locale și regionale, exploatarea folklorului etc. Să se institue cursuri speciale pentru învățători — în fiecare capitală de județ și în legătură cu Institutul Social Român — unde învățătorimea se va iniția în problemele sociologice de caracter monografic (lipsite cu desăvârșire din programa școlilor normale). La aceste cursuri învățătorii vor mai învăța să împăieze pasări, să facă herbar, insectare etc. toate necesare metodei regionaliste.

2.) Manualele didactice complet retușate și deosebit întocmite după regiuni și după formațiunile sociale de oraș și sat. În primele clase primare manualele să cuprindă chiar vocabular local și numai pe încetul copilul

să fie familiarizat cu vocabularul academic. Cărțile să fie diferite și după regiunile istorice, una fiind psihologia olteanului, alta a moldoveanului. Deasemeni cărți de oraș și de sat se impun pentru faptul, că unele sunt reprezentările la copilul de țară și altele la cel de oraș. Cu bucăți din care să transpire viața locală, se va ajunge la prețuirea și iubirea locurilor, prima condiție pentru formarea și întărirea sentimentului național. Aceasta îmbucătățire a programei și diferențiere a cărților nu va fi nici o primejdie pentru unitatea națională, căci „cărțile vor reflecta aspecte și din viața națiunii, deoarece ea pulsează în orice colț al patriei și în orice grupare de naționali” (I. C. Petrescu: Regionalismul educativ).

Primul pas spre un regionalism în educație — căci complet, în chip „magic” nu putem transform școala actuală — rămâne să-l facă învățătorii satelor prin adunarea și confecționarea monografiilor locale.¹⁾

I. C. Lascu.

Utilitatea schițelor de desen la memorizare.

E lucru știut de toți, felul, cum se procedează astăzi în școala noastră primară, la memorizare.

Unii, procedează la memorizare prin metoda analitico-sintetică; iar alții, prin metoda cuvintelor înlocuite prin punct. Cât privește mersul acestor metode, pe cale educativă spre a ajunge la un scop bine determinat; atât prima cât și secunda, au neajunsurile lor.

Cea dintâi, pare a-și ajunge mai cu ușurință ținta, având partea bună că se poate aplica în predarea cunoștințelor de memorie — tuturor copiilor cursului primar, întâmpinând doar puține dificultăți: că se utilizează prea mult timp la asimilarea cunoștințelor.

Cea de a doua, suferă în cale de câteva lipsuri: Memorizarea, prin schema ce-o reprezintă, se va face numai de copiii știutori de carte; iar la cei mici, (cl. I. a) nu se va putea aplica acest metod nici chiar către sfârșitul anului, pentru că n'au percepția destul de clară, ca să poată face legătura într-o singură literă și cuvântul absent, cu care se compune aceea literă.

Dar pentru a veni în ajutorul celei dintâi, ca rezultatul să nu 'ntâr-

¹⁾ O călăuză în facerea unei monografii sătești este chestionarul „Institutului Social Român” București. O parte din el — luat după I. C. Petrescu — este publicat în rev. noastră Anul III. No 3—4. — Învățătorii se mai pot adresa Institut. Social Bănat-Crișana-Timișoara și d-lui I. Mușlea prof. univ. Cluj.

zie — și ce-i mai mult, a veni în ajutorul celor mici, paralei și'n ansamblu, în predare ne servim și de imaginea desenului ce reprezintă poezia, ce va trebui memorizată.

Formula desenului, nu prea are un efect mare, în predarea cunoștințelor de memorizat la copiii care cunosc litera cărții și citesc bine.

Dar unde desenul, își găsește o însemnătate desăvârșită, e la copiii neștiutorii de carte (adecă la cl. I a). Și tocmai aceștia au neapărat nevoie de aceasta.

Ținând cont de memoria celor mici, care nu este pe deplin, sau aproape de loc dezvoltată și pentruca să omitem greaua memorizare care ne-ar răpi din timp, procedăm prin calea desenului.

Ori ce subiect de memorizat, se poate foarte bine imagina cu creta pe tabla clasei în formă de desen, care să reprezinte în văzul tuturor, momentele și idelle principale din acel subiect.

Facem deci, intuiția acestui tablou — și ca atare, totul se va precipită în mod intuitiv, reprezentând viața — în lumină și *culoare*.

Toate fapăturile ce se vor enumera în text, nu-i nevoie a-le înfățișa pe tabla clasei, în formă perfecționată, pentrucă nu-i timp de pierdut și poate că nu ești dibaciu în așa ceva, ci în câteva linii foarte simple, — un fel de schițe — care să înfățișeze ideea.

Fîind desenul redus la o așa simplitate, schița trebuie executată într'un timp scurt, pentrucă într'un text lung și numărul schițelor va fi mai mare și deci, am pierde timpul numai la desen.

Dar poate se va zice: Putea vor oare toții înv. chiar și cel mai puțin îndemnatul în desenare, să predea memorizarea prin acest procedeu?... Putem răspunde, că da! Cu toate că li se va părea calea mai grea, totuși succesul nu-i străin de dînșii.

Firește că celor mai pricepuți, lucrul se va părea cu mult mai ușor.

— Treptele formale, își păstrează și pe mai departe acelaș mers. Desenul va întregi acestea — făcând legătura între reprezentări și facultățile mintale.

Iată mai jos o schiță în felul acesta.

Vine ploala.

Vine ploala! Las'să vie!

De ce-l bună ploala, știe

larba arsă din câmpie;

Las'să vie!

Vine ploala! Bine-mi pare!

În grădina am o floare.

Ploaia mi-o va face mare.

Bine-mi pare!

Vine ploaia! Las'să-vie!

După ploale, toate'nvie!

În grădină și'n câmpie.

Las'să vie!

Pregătire. Se fac convorbiri cu elevii despre ploaie: de unde vine, când vine, de unde cunoaștem etc. Se improvizează o mică povestire (analiza textului) în care li se face cunoscut bucuria și veselia unui copil, care a văzut că vine ploaia.

Predare. Se recită poezia în întregime de către învățător. Intonația se schimbă după cum decurg vorbele: rar, repede, încet ori tare.

Inv. desenează pe tablă câteva linii verticale, întretăiate — reprezentând stropii de ploaie căzând la pământ. Din jos de aceste linii, va trage cu creta o linie orizontală, peste care va creta câteva linii scurte, înclinate la dreapta și la stânga, — reprezentând, câmpul cu iarbă.

Inv. le destăinuie în scurte cuvinte, ce a făcut pe tablă.

Copiii, au acum o icoană clară, care dacă nu-i în întregime, totuși mulțumitor oglindeste ideile din strofa I. a.

Inv. recită strofa II. Copiii o reproduc, până ce isbutesc s'o memorizeze. Acum lângă desenul înfățișat pe tablă, spre dreapta ori în jos, se desenează ploaia lărași în linii și dedesubt — o floare. Aceasta schiță reprezintă ideile din strofa II-a. Se lămurește copiilor ce reprezintă acest desen. Mai departe se procedează ca și la strofa I-a.... Copiii sunt puși să reproducă poezia dela început (adecă ambele strofe). Ajuns aici, inv. trage o linie în lungul ori în latul tablei, care se separe cele două schițe de restul tablei.

Pe partea liberă a tablei se desenează în perspectivă o grădiniță și o câmpie, în care să se vadă câteva plante — în format mare. Avem acum și icoana strofei a III-a. Mai departe, procedarea se face ca și la strofele anterioare. Inv. repetă acum toată poezia și copiii o vor reproduce orientându-se după schițele de desen, cari sunt așezate în ordinea succesiunii: ploaia și câmpia cu iarbă, ploaia și o floare, grădinița și câmpia împănate cu plante.

Acum se poate vedea, cât contribuie aceste schițe la ușurarea reproducerii, căci, cea mai mare parte din copii, fără multă efortare le vor reproduce.

Asocierea, generalizarea și aplicarea, se vor desfășura după metoda memorizării. În felul acesta se pot constitui la ori ce poezie, în schițe de desen idelle principale.

Unele texte, firește, vor reprezenta idei abstracte, cari nu se vor putea reprezenta în formă de schițe, — totuși, ceea ce-i posibil — prin asocieri și comparații să se înfățișeze în momente apropiate de realitate, ca să fie provocat și simțul vizual care este un premergător la o memorizare sigură.

Trăian Lădăriu
înv. Dud-Arad.

Activitatea cercurilor culturale ale învățătorilor din județul Arad, în anul școlar 1932—33.

Cele 29 cercuri culturale câte sunt în jud. Arad, au ținut, în anul școlar 1932—1933 203 ședințe. Despre activitatea acestor cercuri seriem puțin. Nu putem face o dare de seamă amănunțită pentru că ne lipsește mai mult de jumătatea materialului necesar. Din cele ce le-am putut studia însă, cât și din titlul dizertațiilor menționate în procesele verbale, ne putem forma totuși o idee despre ce s'a lucrat.

Ne vom ocupa mai de aproape numai de o parte a cercurilor culturale, de dizertațiile din ședințele intime — socotindu-le pe acestea, de altfel cele mai importante din punctul nostru de vedere.

Prin studierea dizertațiilor dela cerc. cult., voim mai ales să punem în evidență: în ce direcție s'a canalizat munca depusă, și dacă, nu au făcut eventuale omisiuni. Pentru aceasta este necesară clasificarea dizertațiilor pe obiecte: I Pedagogie generală și Istoria pedagog., II Literatură, III Istorie, IV Geografie și V Științe pozitive.

I. Pedagogie. Din 203 dizertații ținute, 185 au fost cu subiecte de pedagogie, deci peste 90%. Procentul acesta mare al subiectelor cu caracter pedagogic se explică desigur, prin necesitatea ce o simt membrii cercului didactic, de a-și menține și însuși cunoștințele de cari au cea mai mare nevoie.

Diversitatea subiectelor tratate ne impune să le grupăm pe chestiuni, pentru a face făcându-ne posibilă o cercetare mai amănunțită a lor. Avem următoarele chestiuni de: 1. Pedagogie generală și Istoria pedagog., 2. Metodologie pedagog., 3. Pedagogie socială, 4. Curente noi în pedagogie: a) Școala activă, b) Studiul individualității, c) Școala creștinească, d. Metoda centrelor de interes, e) Individualizarea învățământului, f) Regionalismul educativ.

1. Pedagogia generală și Istoria pedagog. Oricât am căutat un fir conductor printre subiecte tratate, ne-a fost imposibil să-l aflăm. Faptul acesta se explică prin lipsa unui spirit coordonator în alegerea subiectelor. Găsim,

din Ist. pedag., subiecte în cari se tratează chestiuni referitoare la educația popoarelor orientale. Urmează un gol cronologic, care se termină cu: „Educ. morală la Pestalozzi” și „Principiile lui Herbart și Rein”.

Din Ist. pedag. rom., s'a vorbit despre „Spiru Haret”, despre „Reformatorii contemporani ai învățământului la noi, la Români”.

Din domeniul pedagogiei generale, aflăm subiecte, cari tratează: „Educația sentimentelor”, „Educația voinței”, „Educație fizică în școala primară”, „Educația estetică”, „Raportul dintre cultură și educație”, „Educație și Ideal” și mai multe subiecte despre: „Educația națională în școală și afară de școală”.

Chestiunea educației naționale este, credem, un răspuns problemei internaționalismului în pedagogie — lucru accentuat în ultimul timp. Pedagogii noștri mai de seamă — Dl I. C. Petrescu a discutat-o în „Rev. gener. a inv.” — au argumentat necesitatea educației naționale, în locul unei educații internaționale, din chiar punctul de vedere al întregii umanități. Așa, însă cum sunt lucrate dizertațiile pe cari le-am putut citi nu ating acest drum, ci îmbracă o haină îngustă, care nu poate cadra cu spiritul conștient al vremii: un naționalism tolerant, conștient, eliberat de multe idei false și perimate — cum ar fi ideea mesianismului popoarelor.

Această parte — a pedag. generale — pare mult sărăcită pentru că problemele cuprinse la „curențele noi”, deși aparțin pedag. gener., le-am separat pentru o mai viguroasă reliefare a lor.

2 *Metodologie*: Conform unui curent, care este mai de grabă un „stil de viață”, nici decum modă, se caută înlăturarea „tipicului”, din toate domeniile de activitate. Astfel cuvântul metod care se găsea, mai înainte, în mare cinste, azi e căzut în disgrație. Nu arareori didacticienilor li se dau atributele: desuet, acru, etc.

În educație însă, excluderea oricărui metod ne duce la o școală al cărui tip este cea dela Iasnaia Poliana. Dacă nu se poate vorbi despre înlăturarea a tot ce ni se pare medieval, vechi, se poate susține însă cu succes o continuă perfecționare a metodelor întrebuițate în educație. Și acest lucru l se și cere educatorului. În cadrele cercurilor culturale s'a și realizat, în parte, acest lucru.

Aflăm o încercare de încetățenire — teoretică este adevărat — a „Scrisorilor după metoda ideo-viziologică a D-rului Decroly”.

Interesant ni se pare faptul — aflat într'un proces-verbal al unei ședințe — un învățător mai bătrân cere colegilor săi mai tineri să facă aceștia o expunere critică și practică despre metoda cuvintelor normale. Un inv. mai tânăr ține, după această cerere, o disertație „Metod. cuv. norm.” expunând clar și complet această chestiune. Cazuri similare desigur că se vor mai fi întâmplat și în alte părți.

Unele cercuri (Nădlac, Gurahonț) au pe lângă disertația obligatorie, la fiecare lecție practică și o expunere critică-metodică a lecției ținute.

3. *Pedagogice sociale.* Această subîmpărțire ne-ar îndreptăți să vedem întâindu-se probleme de sociologie în legătură cu pedagogia. Cum suntem, la început, nu ne-ar surprinde de loc, dacă am găsi subiecte de sociologie teoretică pentru orientare în acest domeniu, sau măcar rezultatul unei anchete, un început de monografie, etc. Deocamdată nu putem releva astfel de lucrări, poate în viitor — și nu din cel mai apropiat.

Afiăm, în schimb, multe disertații, cam de acest fel. 1. „Cum s'ar putea ridica un sat prin munca preotului și învă.?” 2. „Cum trebuie să se prezinte învă. în fața poporului?”, 3. „Rolul femeii în societate”, 4. „Legătura necesară între șc. și viață”, etc.

Incontestabil, aceste subiecte își au importanța lor. Ele însă nefiind decât rezultatul unei munci, ce nu se bazează pe un studiu al realităților, doar pure speculațiuni, de calitate variabile, nu au valoarea pe care o au anchetele sociologice, monografiile, cari pot fi încă, în acelaș timp, și punctul de plecare al multor ameliorări — mai ales în viața satului.

Aceste considerente ne-au și determinat să intitulăm astfel această parte.

R. Ponta.

(Va urma)

Modeste contribuțiuni pentru determinarea memoriei

3. Memoria formelor.

După ce-am terminat experiențele pentru determinarea memoriei numerelor, în fiecare zi de program, la ora 7 dim., am introdus în clasă toți copii prezenți și le-am explicat următoarele:

„Copii, la prima experiență v'am dictat sau v'am scris pe tablă un șir de zece numere. Am vrut să văd cum țineți voi minte numerele; la a doua experiență v'am dictat sau v'am scris la tablă un șir de zece litere sau nume. Am vrut să văd cum țineți voi minte literele și numerele; acum vom face altfel de exp. (La această anunțare copiii săreau în sus de bucurie). Vreau să văd cum ține minte formele fiecare dintre voi.

Am să văd cum vom face aceste experiențe:

Eu voi desena la tablă un șir de zece figuri ușoare și diferite.

În timp ce eu voi desena la tablă cele zece figuri din temă, voi, așezându-vă câte unul în bancă, veți sta cu fața spre perete și cu spatele spre tablă. Cel care va îndrăzni să se uite spre tablă în timp ce eu desenez,

căutând prin aceasta să mă înșele, va fi scos afară. Un astfel de școlar nu merită să facă experiențe.

Când eu voi porunci: „cu fața spre tablă! fiecare dintre voi se va întoarce liniștit cu fața spre tablă și va învăța în gând timp de 20" la prima experiență, adică azi; 15" la a doua și 10" la cea de-a treia experiență.

Facem, ca și rândurile trecute, mai multe experiențe, pentru a obține un rezultat cât mai exact.

În timp ce voi memorați adică învățați pe din afară formele de pe tablă, eu mă uit cu atenție la ceasornic și când au trecut 20", 15" sau 10" spun: „gata!" și șterg formele de pe tablă iar voi le desenați din gând așa după cum le-ați văzut.

Reproducerea este benevolă adică vă las să desenați din gând până când terminați. Când ați terminat sau când nu mai știți să desenați, îmi aduceți hârtia, pe care eu voi însemna timpul în care ați desenat.

Îmi trebuie acest timp de reproducere fiindcă, atunci când doi sau mai mulți elevi au aceeași medie, va fi clasificat întâiu acela care a produs mai repede. Cu toate acestea nu trebuie să vă grăbiți. Întâiu să vă gândiți bine și apoi să desenați. Când credeți că n'ați așezat formele ca în temă, aveți voie să le ștergeți și să le așezați bine.

Acel care se va uita la vecin, este pedepsit.

La celelalte două feluri de experiențe ați scris pe tăblițe pentru a șterge mai repede și mai ușor. Acum veți desena cu creionul pe câte-o bucatică de hârtie lungulată, pe care veți scrie mai întâiu numele și prenumele vostru, clasa și vârsta în ani, așa după cum v'am spus-o eu din cartea aceea din dulap (matricolă).

Cum fac notarea? După aceeași observațiune pe care vi le-am spus și vouă cu ocazia determinării memoriei numerelor, atât doar că înlocuiesc numerele nu cu nume ca în experiența a doua, ci cu forme. Adun apoi media obținută la cele trei experiențe și împart la 3. Aceasta este media generală a memoriei formelor.

Acel care vor lipsi la una sau două experiențe, nu vor fi trecuți în tabloul general. De aceea să stăruți pe lângă părinții voștri ca să nu vă împiedece dela școală în timpul când facem exp. (Cum aceste experiențe s'au prelungit aproape un an de zile, tot atât timp s'a prelungit și frecvența bunăsoară a copiilor, care altfel ar fi fost cu mult mai slabă).

Acel dintre voi care sunt bolnavi ori supărați de ceva să mi spună, fiindcă nu fac azi experiență cu el ci altădată când sunt pe deplin sănătoși. Vreau ca atunci când faceți experiența să fiți veseli și cu voință bună ca la joc.

Nu intrați toți la experiență ci pe clase, începând cu clasa VII. După ce fiecare serie termină experiența să nu spună celor de afară tema. Știu că ei sunt curioși să afle, deoarece cred că le dau și lor aceeași temă. Se înșală însă, fiindcă tema se va schimba dela clasă la clasă.

Dacă este cineva dintre voi care n'a înțeles felul cum se face această experiență nouă, să-mi spună pentru a-i mai explica odată.

Ieșiți în recreație!

După 10' clasa VII va intra la experiență cu hârtie, creion și gumă. Ceilalți se joacă până când le vine rândul.

Rezultatul acestor experiențe, făcute după înscrinările de mai sus, nu este decât cel din:

Aprecieria rezultatului (notele)		Clasa	vârsta în ani	Media re- producerilor	clasificarea generală	clasificarea memoriei numerelor	Clasificarea memoriei numelor	Aprecieria rezultatului (notelor)		Clasa	vârsta în ani	Media re- producerilor	Clasificarea generală	Clasificarea memoriei numerelor	Clasificarea memoriei numelor
Băieți	Fete							Băieți	Fete						
8,73		VI	12	4'8"	1	1	1	6,56		I	8	3'1"	3	60	59
8,53		IV	11	3'58"	2	29	21	6,53		IV	11	4'12"	34	50	40
	8,50	V	12	2'41"	3	41	36	6,50	6,50	VI, III	14, 11	4'30"	35	8,33	34,20
	8,46	IV	11	6'3"	4	16	9	6,40		IV	11	7'28"	36	26	50
	8,40	IV	11	6'58"	5	25	33	6,33		II	9	3'5"	37	37	26
8,26		II	10	2'38"	6	59	24	6,26		I	8	4'48"	48	52	56
8,23	8,20	V	13	7'53"	7	11	22		6,16	II	9	2'41"	39	23	7
8,20		II, VII	11, 12	3'51", 4'12"	8, 9	58,2	49,3		6,13	I	8	6,33"	40	22	17
	8,16	I	9	3'56"	10	14	6	6,03		III	11	4'23"	41	28	27
	8,06	IV	14	5'28"	11	6	10	6		I	9	3'13"	42	65	64
	8,03	IV	14	9'28"	12	35	13		5,93	I	8	2'43"	43		45
	7,90	VI, III	14, 10	4'25", 5'30"	13, 14	9,15	41, 11	5,86		II, I	9,8	2'20" 9'48"	44,45	62,57	23,32
	7,86	IV	11	5'3"	15	40	47	5,83		II	9	3'43"	46	53	55
	7,60	III	12	5'8"	16	20	52	5,80	5,80	I	8	2'58" 9'48"	47,48	56,51	43,38
7,50	7,50	II, I, V	10,8,12	3'55", 4'5", 8'8"	17, 18, 19	48, 7,45	12, 5, 37		5,76	II	9	4'3"	49	31	39
7,21		II, V	9,13	2'11", 3'6"	20, 21	34, 38	8, 19	5,63	5,63	I	9	4'51" 6'50"	50,51	64,44	60,29
7,16	7,16	II, VII	9,13	2'38", 6'9"	22, 23	46, 4	25, 2		5,46	II, III	11,10	3'20" 4'26"	52,53	30,13	46,53
7,13		III	11	6'36"	24	19	4		5,43	IV	14	5'11"	54	36	14
	7,06	III	10	2'48"	25	17	4		5,33	II	10	3'56"	55	39	31
6,96		VI	14	4'10"	26	12	18		5,26	V	14	4'38"	56	49	62
6,93		VI	14	3'41"	27	5	28		5,16	I	9	9'15"	57	54	63
	6,86	II	11	3'43"	28	61	42		5,06	III	11	4'36"	58	24	54
6,76		I	8	2'50"	29	63	61	4,56		I	9	4'5"	59	55	58
6,73		IV	13	7'51"	30	32	15		4,10	II	12	4'40"	60	47	51
6,60	6,60	VI, I	12,8	5'35", 10'31"	31,32	27, 43	30, 16	3,56		VI	14	5'3"	61	3	44

Rubricile penultimă și ultimă din acest tablou general al memoriei formelor sunt introduse pentru a se face cu ușurință legătura între memoria formelor numerelor și numelor a fiecărui elev experimentat și a se scoate concluziunile necesare. Dar, pentru o interpretare mai justă, sunt necesare următoarele lămuriri: în coloanele ocupate de 2 sau mai mulți elevi, cari au aceiaș medie, cifrele din partea de jos a rubricii corespund subiectului clasificat mai întâiu. Spre exemplu: media 8,20 au doi elevi: o fată și un băiat. Fata este în clasa II-a are 11 ani, media reproducerilor 3'51" clasif. gen. 8-a, clasificatia gen. a memoriei numerelor 58-a, clasif. gen. a memoriei numelor 49 a; băiatului îi aparțin celelalte cifre din coloana respectivă. Media 7,50 au trei băieți: 2 băieți și o fată. Mai întâiu e clasificat un băiat, apoi fata și, după ea, celalalt băiat. Media 7,16 au 2 elevi: o fată și un băiat. Fata e clasificată mai întâiu și apoi băiatul. Media 6,60 au doi elevi: un băiat și o fată. Mai întâi e clasificat băiatul și apoi fata. Media 6,50 au doi elevi: o fată și un băiat. La memoria formelor sunt egal clasificați (35) întrucât au reprodus în același timp 4'30". În cele două rubrici finale, numerele de jos corespund fetel care este în clasa VI și e de 14 ani. În coloana mediei 5,93 vedem că lipsește clasificarea gen. a memoriei numerelor. Media este cea prevăzută în tabloul sistematic pentru determinarea și calcularea memoriei numerelor. Această elevă nu e încadrată în tabloul general al memoriei numerelor, întrucât am făcut cu ea două experiențe în plus față de ceilalți elevi. Clasificarea, în acest tablou sistematic, am făcut-o în comparație cu mediile celorlalți elevi. Media 5,63 au doi elevi din clasa I a, în vârstă de 9 ani: un băiat și o fată. Întâiu e clasificat băiatul și apoi fata.

Deși sunt convins, că aproape întodeauna cifrele sunt reci și plictisitoare, cu toate aceste eu rog cititorul să studieze cu atenție toate tablourile generale ce s'au publicat și se vor mai publica și apoi, dacă nu cer prea mult, să experimenteze cu elevii clasei sale testul întrebunțat de mine și să constate dacă rezultatele sunt sau nu conforme cu observațiunile sale personale.

*

Determinarea acestei memorii parțiale se mai poate face în alt mod poate, cu mai mult succes: experimentatorul să confecționeze cu elevii, într'o oră de lucru manual, din hârtie, lut, lemn, etc. o mulțime de obiecte simple și diferite, cari să nu ărtăgă atențiunea subiectului decât prin forma lor. În ora destinată pentru experiență, se așează pe masă un șir din aceste zece forme, în așa fel ca să nu se dea loc la confuzii, pe cari subiectul (căci experiența nu se poate face decât individual) le memorizează în timpul destinat. După aceea, elevul se întoarce cu spatele spre masă

propunătorul ridică obiectele (cari nu trebuie să fie prea voluminoase) le pune în cutia mesei sau în alt loc. Apoi subiectul le cere pe rând, (dați-mi lung, lat, colțurat, rotund etc.) având voie să schimbe ordinea lor până găsește de cuvință. Când a terminat spune: „gata!“. Atunci experimenterul notează în registrul său reproducerea elevului cât și timpul în care s'a făcut această reproducere.

În acest caz tema trebuie să varieze dela subiect, pentru a se exclude reproducerile false provenite din cauza comunicării dintre elevi.

Iosif N. Marlescu

Dr. Angelescu și învățătorii fără posturi.

Până când încă nu era ministru al școalelor, dl dr. Angelescu a declarat unor delegați ai învățătorilor fără posturi, că în momentul când d-sa va pune în fruntea ministerului de instrucție, va da posturi tuturor normaliştilor. Astăzi, în urma informaţiunilor pe cari le avem, putem afirma cu toată certitudinea că dl dr. Angelescu își va îndeplini promisiunea. Anume, el a declarat acum de curând, că a obținut din partea actualului guvern anularea suprimării celor 1500 posturi de învățători și înființarea a încă 1000—2000 posturi, câte mai sunt necesare pentru normaliştili din toate ținuturile. Este vorba, că până la finea lunii Ianuarie 1934, aceste posturi vor fi ocupate de către normalişti.

Intrucât cunoaștem îndeplinirile din trecut ale d-lui ministru dr. Angelescu, svonurile că aceste declarații ar fi făcute în vederea alegerilor, le credem nejustificate. Totuș, pentru a fi încredințați pe deplin, vom cere d-lui ministru un comunicat oficial în această privință.

Din partea noastră s'au mai făcut demersuri contra unor măsuri prin care unii dintre noi au fost crunt loviți la începutul acestui an școlar. Normaliștii din seria 1930 și fetele din seria 1931 au fost numiți „suplinitori“, întrucât din cei 2200 lei lunar să li-se poată face reținerea de 25% pentru Școalelor. Această măsură a fost o batjocură, pe care avem credința, că actuala conducere a ministerului, nu o va mai lăsa asupra noastră. Am declarat în demersurile noastre că este în afară de lege numirea de „suplinitori“ a normaliştilor cu diplomă de capacitate; și în consecință, numirile se vor face, să fie „în mod provizoriu“, iar cei numiți în toamnă ca suplinitori, să fie și ei considerați ca atare, pentru a-și primi salariile întregi, cum sunt prezăcute în buget.

Suntem în așteptarea acestui ultim deziderat și până atunci nu putem avea ceva pozitiv. Avem însă toate motivele să credem că vom fi satisfăcuți.

Dacă se vor satisface aceste revendicări de prim moment și atât de arzătoare pentru noi și pentru școală, de bunăseamă că dl dr. Angelescu va fi în continuarea operelor sale de după război. Iar școala și învățătorii ei vor avea pe cel mai iubit și respectat ministru de instrucție, pe urmașul adevărat al marelui Haret, de care astăzi, mai mult ca oricând, ne vom bucura să-l avem. Învățătorii din generația tinădă, alături de cel mai vechi, îi vor fi colaboratori harnici la opera de culturalizare a poporului nostru.

Aurel Subescu
inv. Juiița

Copiii de școală la jocurile țărănești.

Departa de a ne declara împotriva jocurilor-reununi ale țăranilor noștri, voim a face unele constatări destul de triste pentru vârsta școlarițăii.

În mai toate satele noastre, în zile de sărbătoare, flăcăii, spre a-și mai procura un mijloc de distracție, se adună la joc. Pentru ei, acest mijloc este singurul care le dă posibilitatea să se adune în majoritate fete și băieți.

Cum însă țăranul nostru încă n'a ajuns la acel grad de cultură să înțeleagă și să practice cu ocazia acestor jocuri manifestări superioare și de admirat, putem spune că în majoritatea cazurilor — jocurile țărănești au ajuns un mijloc de corupție, de destrăbălare pentru țăranii noștri.

Aceste jocuri țărănești — altădată erau adevărate reuniuni culturale — unde puteai asculta cu multă plăcere strigăturile ce astăzi strânse de folkloriști, rămân pentru totdeauna o bună dovadă de istețime și înțelepciune a poporului nostru. Nu tot la fel putem lăuda jocurile de astăzi, falsificate atât din punct de vedere coreografic cât și din acela al priceperii. În strigăturile și mișcările în dans de altădată, se putea desprinde cu ușurință și adevărate exemple de bună cuviință de care trebuie să dea dovadă un tinăr.

„Precocitatea“ unora dintre tinerii apare cu înclinări bestiale de cele mai multe ori, pentru că aceștia neorientați clar și lăsați a urma pornilor, te fac ca fiind spectator la joc, să-ți astupi urechile și să întorci capul în alta parte spre a nu-l putea admira „istețimea“.

Se întâmplă că la aceste jocuri țărănești între spectatori, să se aile mai întotdeauna și copil de școală. Tocmai despre acești spectatori voiesc a mă ocupa în treacăt. O spun că, după cele ce se petrec la aceste jocuri dascălii nu mai pot rămâne pe mai departe fără amestecul în supraveghere.

Spre a se vedea ce influență greșită pot avea aceste jocuri asupra

copiilor de școală e destul să dau exemplu faptul ca într'un sat oarecare din județul nostru, se trezise învățătorii că elevii lor aveau în fiecare sârbătoare așa zisul „joc mic“ unde în scârțăitul unui muzicant, acești copii făceau exerciții de „ardeleană“ și „foxtrot“ pentru ca a doua zi la școală să dea de lucru învățătorilor cu câte o oră de poliție, pe motive surprinzător de interesante. De aici s'a ajuns până acolo că s'a aflat câte un elev de școală primară îndrăgostit.

Și spre a nu ne prinde mirarea prea mult de aceste constatări, e destul să dăm ca exemplu o întâmplare semnalată în presă de un ziar românesc ce apare peste hotare și care înregistrează un caz pe cât de picant pe atât de interesant, ca petrecut în țară la noi. E vorba de un elev de școală primară în vârstă de 13 ani și în cl. V., care într'o bună zi și-a aruncat ghiozdanul cu cărți și în loc să se mai ocupe cu faptul inițial-școala, pur și simplu s'a logodit cu o școlăriță mai mare, e drept, de cât el. Ce a urmat mai departe în intimitatea lor nu interesează, atât se spune doară că fiind avizat a nu lipsi de la școală, a răspuns să nu fie deranjat întrucât de aici încolo, e om căsătorit.

Iată unde a adus lipsa de supraveghere a părinților și a altor puși să supravegheze manifestările copilăriei. Cazul precocului mire e destul de edificator în susținerea constatărilor ce fac. Deacea găsesc că aceste jocuri țărănești pe viitor să nu fie frecventate decât de tineri trecuți de vârsta de 16 ani și că aceste jocuri să nu fie lipsite de îndrumările bune ale învățătorilor. Autorizația ce se dă de către autorități să fie dată pe baza avizului corpului didactic din localitate.

A inspecta în mod înopinat aceste jocuri și a avea dreptul să reprimi abaterile de la demnitatea unei astfel de împrejurări e un fapt ce va face să se termine cu grosolăniile ce se petrec la aceste jocuri. Se vor găsi între părinți ce vor protesta, dar cu răbdare și demne îndrumări vom putea ajunge la mulțumiri din partea acelor părinți. Cred că făcând aceste constatări, nu sunt împotriva promovării jocului românesc, ci numai împotriva titlului obiceiului ce-l au unii părinți, de a-și duce copii cu ei la jocuri și nunți. Cu aceasta fac să se descopere una din căile ce sustrag pe copii noștri de la țară de sub mâna educatorului.

Pentru reale constatări, recomand colegilor dascăli ai satelor noastre, să facă o anchetă în acest sens, și se vor convinge cu îngrijorare de cele scrise.

Buteni, 5 Octomvrie 1933.

I. Balaban
învățător.

Cursurile libere de vară dela Sibiu.

În acest oraș de bătrânească interferență istorică, Asociația generală a învățătorilor din România, a organizat dela 6—25 Iulie a. c., *cursurile libere de vară*, ciclul al IV-lea, pentru membrii ei. Cu mijloace proprii și ca bursieri al secțiilor județene, au luat parte la aceste prelegeri de vacanță peste 250 de învățători și învățătoare din toate unghiurile și vârtopile țării. Ședința solemnă de deschidere a avut loc în sala de festivități a prefecturii județului. Reprezentantul mitropoliei Ardealului și autoritățile locale au fost de față.

D-l D. V. Toni, președintele Asociației, în cuvântul de deschidere, a declarat că străduințele prezente se vor cristaliza în *Universitatea Liberă a Învățătorilor Români*.

Seria prelegerilor s'a inaugurat în după amiaza acelei zile de d-l prof. Vladimir Ghidonescu, dela universitatea din Cluj, care a tratat despre: *Educația morală ca trăsătură de unire între educația personalității și educația socială*.

Idealul educației morale după Herbart-conchide d-l prof. — este compromis, fiindcă se fundamentează numai pe elemente *raționale*. Psihologia lui este generală, filosofică, pentru motivul că îl scapă nesesizate indiciile vieții reale, adevărate. Scopul educației contemporane trebuie să cuprindă trei „elemente”: *Volitional, Afectiv și Intelctual*.

1. Volitional:

2. Afectiv:

3. Intelctual:

a) independența voinței,	a) sent. conștiinții de sine,	a) ideea de drept.
b) consecvența voinței,	b) sent. simpatetic,	b) ideea de solidaritate.
c) forța voinței.	c) sentimentul muncii.	c) sent. datoriei.

Aceste elemente îmbrățișează, vertical și orizontal, toată făptura psiho-fizică umană și dau sinteza perfectă a Idealului de educație.

Problema *individualității copilului*, cu colateralele ei, a fost, în lumina nouilor cercetări, amplu desbătută de d-l prof. Fl. Ștefănescu-Goangă, rectorul universității și directorul Institutului de psihologie experimentală, comparată și aplicată din Cluj. Eruditul psiholog a fost secondat de asistenții: D-ra Pintilieșcu, prof. Bologa și prof. Roșca. Toți au pus chestiuni de mare însemnătate pentru știința educației în legătură cu evoluția vieții infantile. Ciclul acestor lecții au fost însoțite de proiecțiuni și de diagrame comparative.

D-l prof. Rădulescu-Motru a vorbit despre *Vocație*. Vocația — afirmă marele gânditor — nu se definește. Ea se simte. Este anticiparea ce o face cutare îns asupra viitorului unui grup uman.

Din rândurile sănătoase ale poporului să răsară omul de vocație revestindu-l viitorul, să-l organizeze căile, ferind viața socială de dezechilibru între supra-producție și subconsumație, deoparte și fapte cu semnul opus: novatoare și sedentarism pricopsit, de altă parte.

„Cultură și civilizație” a fost subiectul prelegerii d-lui prof. Simion Mehedinți. Autorul „Coordonatelor etnografice” găsește la Poporul Românesc, pentru vremurile trecute, o civilizație și o cultură foarte înalte. Astăzi însă stăm rău.

Prelegerile următoare au îmbrățișat probleme de știință, artă, clasicism greco-roman, economie politică, reformă socială, silvicultură, cooperație, organizare agricolă etc. . . . Pe lângă cărturarilor citați, tabăra din Sibiu a învățătorilor țării, a avut satisfacția spirituală să audieze cursurile D-lor: Țigara-Smurcaș, pâr. I. Lupaș, Victor Stanciu, Herescu, prof. univ.; d-na Isabela Sadoveanu, scriitoare, Popescu-Gruia, Teodosiu, Gabrea, I. Dongoroz și Stanciu Stolan, prof. secundari. La varietatea lecțiilor au mai contribuit oameni de știință și cultură: Dr. Preda, vice-președintele „Astrei” culturale, Victor Ion Popa, regișor, Dr. Drămbă, ingineri Herolu și Haralamb, insp. Mihăilescu, Ap. Culea, D. V. Țoni și I. N. Ciolan, neostolitul cooperator din Porcești, jud. Sibiu.

Cursurile s-au ținut în sala de gimnastică a liceului Gh. Lazăr, amenajată în acest scop.

În fiecare dimineață, sub bagheta maestrului Timotei Popovici și a celei sale, profesoara Lya Popovici, s'a ținut câte o oră de muzică. Primăria Sibiului a salutat cursistii printr'un splendid concert. În sala „Unicum”, secția „Asociației” din Sibiu a aranjat o minunată petrecere de cunoaștere, la care au participat și d-na și d-l prof. Simion Mehedinți.

D-l ministru D. Gusti a vizitat cursurile și a expus, în linii largi, proiectul de reformă al învățământului primar.

Învățătorii au luat parte la comemorarea lui Visarion Roman și au participat la solemnitatea desvelirii bustului lui Gh. Coșbuc, unde au exultat; „La oglindă”, „Sus inima” și au dat răspunsurile liturgice, sub conducerea d-lui prof. Timotei Popovici.

D-na Maria Mohor și D-nii: Victor Ion Popa, Herescu și Dongoroz, ținut o încântătoare șezătoare literară.

S'a vizitat muzeul „Asociației”, fidel caleidoscop al ansamblului vieții mănăstiri transcarpatine, și sub conducerea directă a d-lui prof. Țigara-Smurcaș, Muzeul Bruckental și mormântul voevodului muntean din severa țară a comunității luterane. S'a mai văzut grădina zoologică din Dumăv și, în serii de câte douăzeci, diferite secții ale spitalului de boale mintale, de sub conducerea d-lui Dr. Preda.

Așa cum stabilise programul, zilele de sărbătoare s'au utilizat pentru excursii. La Râșinari am fost la casa părintească a lui Octavian Goga. Mama sa, vioaie și afabilă, a rămas plăcut surprinsă de vizita excursioniștilor. Septugenara a istorisit cu o uluitoare ușurință episoade și momente din școlaritatea fiului său: Octavian, precum și aceea că Eminescu, când a întreprins călătoria în Transilvania, deaci, din Râșinari, a trecut în țară — prin „Vama cucului”. După aceea, drumeția învățătorilor s'a abătut să se închine la mausoleul mitropolitului Andrei Șaguna și — apoi — la umila casă ce a fost locuința episcopilor Nichitici și Adamovici (1775).

Seliște a fost prilej de unică încântare. Pe marginea adunării generale a secției „Astrei”, s'a desfășurat un program sărbătoresc. Corul aceluia sat, cuib de afunde tradiții păstorești, ce a dus faima acestor ciobani până'n hăuri depărtate, a promovat la nemurire clipele trăite sub undirea armoniilor lui de sublimă vraje. Demonstrațiile „Șoimilor Carpaților” și jocurile naționale, excutate sus pe deal, într'un ochi înpoenit, concursul de sănătate al copiilor dela sânul seliștencelor, sezătoarea elevilor școlii primare, sunt tot atâtea dovezi de minunile ce viețuiesc acolo.

Ozna Sibiului și Porcești au constituit încă două motive de fascinați excursioniște.

Valea Oltului cu *Masa lui Traian*, Călimănești, Căciulata și Mănăstirea Cozla, a fost ultima excursie a programului. Ea, dealtfel, a și închis, anul acesta, cursurile de vară.

I. P. Crivăț.

Experiențe pedologice.

Examenul asociației de idei.

În anul școlar 1931—32 s'a făcut examenul asociației de idei a elevilor școlii normale de învățători D. Țichindeal din Arad și a elevilor școlii de aplicație de pe lângă această școală.

S'a aplicat metoda dictării. 1) S'a dictat elevilor un cuvânt numit „cuvânt excitație” la care elevii în curs de 5 minute, trebuiau să răspundă cu cuvintele cari le veniau în minte „cuvinte reacții” în legătură cu cuvântul dat.

Au fost examinați 128 de elevi.

1) Aplicată integral această metodă constă din dictarea mai multor cuvinte substantive concrete, adjective, verbe și cuvinte abstracte, câte 10 din fiecare fel. Noi am întrebuințat un singur cuvânt, cu prilejul lecției „asocierea reprezentărilor” făcut la cl. V. apoi prin elevul Trifu Constantin am extins acest examen la toți elevii școlii.

Rezultatul a fost următorul :

Din numărul total al asociațiilor făcute de toți elevii au fost :

1. Asociații prin contiguitate 756 = 71%.
2. " " asemănare 143 = 13%.
3. " părți cu întregul 166 = 15%.
4. " prin contrast 12 = 1%.

Din cei 128 de elevi examinați au făcut :

1. Asociații prin contiguitate 80%.
2. " " asemănare 61%.
3. " părți cu întregul 58%.
4. " prin contrast 7%.

Repartizați elevii după vârstă avem următorul rezultat :

Vârsta	A S O C I A T I I		
	contiguitate	asemănare	părți cu întregul
8	50 ⁰ / ₀	100 ⁰ / ₀	50 ⁰ / ₀
9	85 ⁰ / ₀	43 ⁰ / ₀	28 ⁰ / ₀
10	50 ⁰ / ₀	10 ⁰ / ₀	24 ⁰ / ₀
11	75 ⁰ / ₀	25 ⁰ / ₀	50 ⁰ / ₀
12	100 ⁰ / ₀	50 ⁰ / ₀	50 ⁰ / ₀
13	100 ⁰ / ₀	43 ⁰ / ₀	100 ⁰ / ₀
14	100 ⁰ / ₀	66 ⁰ / ₀	100 ⁰ / ₀
15	100 ⁰ / ₀	58 ⁰ / ₀	58 ⁰ / ₀
16	89 ⁰ / ₀	62 ⁰ / ₀	65 ⁰ / ₀
17	86 ⁰ / ₀	71 ⁰ / ₀	79 ⁰ / ₀
18	84 ⁰ / ₀	77 ⁰ / ₀	58 ⁰ / ₀
19	100 ⁰ / ₀	60 ⁰ / ₀	80 ⁰ / ₀
20	50 ⁰ / ₀	100 ⁰ / ₀	100 ⁰ / ₀

Trifu Constantin

Asociația de idei este un indiciu al inteligenței. Pentru a ne folosi de rezultatul examenului în acest înțeles, este nevoie a face examenul asupra mai multor cuvinte, precum a întrebunța și metoda combinărilor. Se dictează cuvinte izolate, cerându-li-se elevilor să formeze cu ele propozițiuni și fraze.

Noi am făcut acest examen numai cu scopul de a găsi frecvența diferitelor legi ale asociației la copiii noștri.

Determinarea aptitudinii vitezei la scris a elevilor de cl. I — 12 ani — dela școala normală de învățători din Arad, anul școlar 1933—34.

Li s'a spus copiilor să scrie propozițiunea: România este țara noastră, în curs de 5 minute, cât pot mai repede dar cileș. S'au numărat literile scrise de fiecare elev. Totalul s'a împărțit la 5, arătându-ne numărul literilor scrise într'un minut.

Rezultatul ni-l arată următorul barem.

Numărul copiilor examinați	Percentile ¹⁾				
	0	25	50	75	100
30	39	50	58	65	89

De aici vedem, că viteza minimă este de 39 litere pe minut, viteza mijlocie e de 58 litere pe minut, iar viteza maximă este de 89 litere pe minut.

Examenul s'a făcut în ziua de 7 Noembrie a. c.

D I V E R S E.

O inițiativă, pentru înființarea unui cor al „Asociației”.

O inițiativă pornește totdeauna în urma unei necesități oarecare. Cu cât această necesitate se va simți mai adânc, cu atât inițiativa va fi mai de valoare, și în măsura în care se va înțelege inițiativa, în aceea măsura se va și realiza.

Cu ocazia cursurilor agricole-pedagogice ținute în vara aceasta, la Miniș-Arad, învățătorii din jud. Arad, cari au participat la aceste cursuri împreună cu Dl prof. Lipovan, dela Șc. norm. din Arad, au luat următoarea inițiativă: ca Asociația învățătorilor, din acest județ, să înființeze un „Cor al Asociației inv.” sub conducerea D-lui profesor, căruia se cade să-i exprimăm cele mai vii mulțumiri pentru înșărcinarea grea ce și-a luat-o.

Ar fi frumos ca Asociația noastră, care prezintă atâtea realizări: Banca inv., Casa inv. etc., să aibă și un cor al său. Alte „Asociații județene”, deși lipsite de posibilitățile noastre, au coruri, cu care se pot mândri.

¹⁾ Un percentil este rangul ce ocupă un individ între 100 de indivizi aranjați după rezultatele obținute cu un anumit test.

Vezi D. Theodosiu: Pedologie pag. 134.

Inițiativa în aparență este greu de realizat, pentru că membrii corului ar fi răspândiți în întreg județul. Cum însă, fiecare membru este cunoscător de muzică, s'ar putea înstrui individual și câteva probe de ansamblu ar fi suficiente, în acest caz, pentru a să poată funcționa Corul.

Prin realizarea acestei inițiative pe lângă instrucția muzicală ce ar primi-o membrii, „Asociația” se va impune mai mult și astfel munca noastră a tuturor va fi privită altfel decât azi.

Dar ca inițiativa să nu rămână moartă, rugăm Comit. Asoc. inv. din jud. Arad ca, în cea dintâi Adunare gener. ord. ce se va ține, să ia în discuție și această propunere.

Dumitru D. Dîjmărescu.

Sărbătorirea directorului școlar Dimitrie Boariu.

După o muncă de 40 de ani, împlinită în învătământ Dl Dimitrie Boariu director școlar în Chișineu-Criș și-a cerut pensionarea pe ziua de 1 Ian. 1934.

Din acest prilej, colegii săi, apreciind munca sa onestă, depusă pe altarul culturii naționale, au ținut cu cale, ca acestui eveniment, care seamănă mai mult cu o înduioșare, o despărțire plină de întristare, să-i dea o înfățișare mai solemnă, prin aranjarea unei sedințe festive.

La 12 Nov. a. c. Comitetul central al Asociației corp. did. primar din jud. Arad a sărbătorit pe dl Dimitrie Boariu, la Chișineu-Criș.

La praznicul dascălilor au participat — în afară de numărul respectabil al colegilor toate notabilitățile din Chișineu și jur. Remarc prezența D-lui Dr. Ioan Suciu f. ministru, P. C. Sa Dl Petru Marșieu protopop, Dl prof. Dr. S. Șiclovan în reprezentarea P. S. Sale D-lui Episcop Dr. Grigorie Comșa, Dl primpreror N. Bărgău, Dl Dr. Cornel Buștea avocat, Dl Dr. Ștefan Popovici avocat, Dl Lazar Igrîșan subrevizor, Dl G. Popluca preot, Dl I. Ardelean notar, o mare mulțime de stimători al celui sărbătorit veniți din localitate și mai mulți fruntași țărani din Nădab, unde a funcționat d-sa timp de 25 ani. Între colegi remarc pe d. I. Mladin, S. Mihutiu, I. Crivăț, P. Oarșă, P. Cherechean, M. Nonu, P. Bejan, dș Zena Lupaș, D-na și dl Tr. Țablic, P. Lascu, D-na și dl R. Furdul ș. a.

Invitații întruniți la casa ospitalieră a celui sărbătorit, trec la ora 10 în corpore, la biserica ortodoxă, unde asistă, la serviciul divin.

După terminarea sf. Liturgiei oaspeții Chișineului, trec în corpore, spre localul dela Corporația Meseriașilor.

La ora 11 a. m. Dl Eugen Spinașiu v. președintele Asoc. Învățătorescilor, deschide ședința, prin o cuvântare deamnă, în care arată străduințele și realizările celui sărbătorit. În continuare au mai vorbit d. Nic. Cristea în numele corp. did. din județ, dl L. Igrășan în numele autorității școlare, Dl prof. Dr. Șiclovan în numele P. S. Sale D-lui Episcop diecezan, Dl Dr. I. Suciu, dl protopop P. Marșleu, dl Iulian Pagubă în numele comit. școl. jud. dl Iulian Lucuța în numele secției Arad-oraș, dl Nic. Dima din partea secției Pecica, Dl Teodor Cherechean din partea ssecției Șirla, Dl prim-pretor Bărgău și în fine Dl Drăgan V. în numele sătenilor din Nădab.

Tuturor le-a răspuns dl Dumitru Boariu, mulțumindu-le pentru elogiile ce i s'au adus.

La ora 2 d. m. oaspeții au luat masa în același local unde într'o atmosferă de adevărată frăție, am petrecut un ceas fără necaz. S'a toastat pentru M. Sa Regele Carol II, pt. P. S. Sa Dl Episcop Dr. Grigorie Comșa, pt. sărbătorit și pentru toți și pentru toate.

La ora 3 am avut plăcerea să audiem o producțiune culturală, aranjată tot în cinstea sărbătoritului, de corul din localitate cu concursul școlilor primare, conduse de harnicul învățător Gh. Ruja de acolo.

* * *

Revista noastră se asociază la urările de bine rostite la adresa dascălului D. Boariu, pe care de asemenea l-am cunoscut ca vrednic dascăl și ca un îndemnător în ale dascălilor a colegilor tineri, între cari totdeauna s'a simțit bine. Tuturor le dădea însuflețire din însuflețirea sa bogată atât în ce privește activitatea școlară, cât și cea extra școlară și care însuflețire prindea în generațiile tinere, pentru că dascălul Dimitrie Boariu a fost nu numai omul sfaturilor ci și al faptelor, pentru aceea în tot timpul dascălului avea o pleiadă întreagă de imitatori.

Va fi neuitat pentru noi momentul de acum 25 de ani, când l-am cunoscut personal pe dascălul Boariu mergând împreună la conferința de primăvară ce aveam s'o ținem în comuna Pil.

Pe drumul lung dela Chișineu până la Pil, fiind de față încă câțiva dascăli tineri, Dl D. Boariu ne introduce în mod practic în tainele dascălilor. Am dorit, după această întâmplare să-l mai văd și în școală. L-am văzut. Am constatat o deplină concordanță între vorbele și faptele sale. L-am văzut în luptele naționale dinainte de războiu. Și aici era în frunte.

De aici încolo dorim să-l vedem încă mulți ani manifestându-se în viața socială unde de asemenea a fost totdeauna un animator.

Sufletul său, încă tânăr și ezi, ne îndreptățește și la această speranță.

R.

Cuvântarea D-lui Director I. Lucașa președintele secției Arad a
Asociației Inv. din jud. Arad, rostită la sărbătorirea D-lui D. Boariu.

Doamnelor și Domnilor!

Ne-am întrunit azi — la Chișineu-Criș — să sărbătorim munca onestă,
de aproape 4 decenii, depusă de fratele nostru prea iubit, Domnul director
Dimitrie Boariu.

E lung șirul celor 40 de ani de muncă, dar omului care l-a parcurs
cu atâta demnitate și plăcere i se pare, că nu-l deajuns, pentru o viață de
om, el se mai simte capabil, să presteze și în viitor o muncă, spre binele
omninoșilor săi.

Nu se simte ostenit, nu se simte sleit în puteri, căci munca pe care
a prestat-o în cei 40 de ani, a făcut-o cu multă plăcere, a considerat-o
ca o floare la ureche, ușoară, plăcută și nici când nu a privit-o ca o
muncă grea.

Doar dintele vremii l-a imprimat pe față ceva schimbare, dar l-a
lăsat vigoarea necesară unui om de muncă spirituală, pentru a-și valida
priciperea sa.

Dacă am putea improviza pe toți cei-ce au luat lumina vieții, dela
prea iubitul nostru frate, sărbătorit azi de noi, vă asigur că numărul lor ar
întrece un regiment, deci o armată întreagă.

Unde mai punem apoi munca sa extrașcolară pe carea — cel prăz-
nuit de noi — a depus-o în cursul celor 40 de ani. Dă sfaturi și povețe,
celor din strâmtoare, mângâie pe cei întristați, ajută pe cei săraci, dă
pâine celui flămând și fă toate actele de caritate, căci tu ești luminătorul
unui sat.

Invață an de an copiii să cânte la strună, ba formează cântăreți de
strună și cor, fă și din noapte zi, poartă de grijă și de starea economică
a sătenilor crează-le bancă populară și altele similare, acestea sunt tot
atâtea perle din viața sărbătoritului nostru.

De-ar fi să-i dai în vâi adânci

Odihna desmierdată

Răpindu-i viscole și stânci

L-ați omorî pe dată.

E brad și el, fratele nostru, ca bradul din poveste, și de l-ați lipsi
de viscolele și stâncile, câte au trecut peste dăusul, cu odihna desmierdării
ați osândi la moarte.

Omul îmbrăcat cu hărnicie înăscută și dornic față de cel oropsit
și-l dorește încă odihna, căci se simte vrednic de muncă, carea tinde la
împlinirea și desăvârșirea unei opere începute, dar neterminată.

După amarnice experimentări, și crude lovituri îndurate de tagma noastră dăscălească în cursul celor 4 decenii, cât a stat sărbătoritul în funcțiune, ajuns președinte al Asociației, fără multă trimbițare a pus în filință banca învățătorilor, carea în cele mai multe cazuri, șterge lacrimi și griji, din ochii și de pe fruntea membrilor ei, atunci când tinde mâna ei de ajutor.

Această bancă este în primul loc opera D-lui Boariu, carele n'a dat ascultare celor din opoziție, ci a procedat la înfăptuirea ei.

Văzând acum cu ochii binefăcătoarele rezultate ale băncii, tot sărbătoritul nostru a plăsmuit, înființarea secției de ajutorare mutuală și de deces, pe lângă banca noastră.

Este încă în fașă aceasta secție a noastră, dar dacă Domnul o va învrednici să trăiască și să îmbătrânească, în brațele lui nenea Dimitrie, Vă asigur Doamnelor și Domnilor, că și aceasta ramură a arborelui nostru, sădit de sărbătoritul nostru, va umbri și va scuti pe mulți din tagma noastră, de grija zilei de mâine.

Aceasta ar fi cea de a doua operă alui Dimitrie Boariu.

Cea de a treia operă a D-lui Boariu este încă în secretul viitorului.

Lăsat în pace și îndemnat de anturajul său, domnia-sa întocmai ca bătrânul Edison, va cerceta și va scruta în tainele sufletului său, să descopere și cea de a treia operă.

Din cele 2 opere plăsmuite constat cu multă mândrie, că Dl Boariu își contemplează operele sale, din spiritul liturgic, întru care s'a născut și a crescut, și pe carele și el ca și noi l-a aflat deplin adevărat, strigând tuturor „Ale Tale dintru ale Tale, Ție aducând de toate, și pt. toate”.

Dăm și pe viitor cu drag ascultare acestui vrednic frate al nostru, și căruia îi urăm din inimă, la trecerea sa în penziune: Mulți ani trăiască!

Cărți și reviste.

Patru mari educatori.

Este titlul cărții scrisă de dl profesor C. Nary dela Universitatea din Cernăuți — Această carte are menirea să lărgască orizonturile șt. pedagogice și să lumineze unele părți întunecate din viața marilor educatori ai lumii: John Locke, Vasile Conta, Sigismund Freud și Georg Kerschensteiner, pe cari autorul l-a studiat cu multă conștiințiozitate, reușind să scoată în relief adevărata personalitate a fiecărui educator, precum și aportul adus de ei școalei noastre de azi.

Filindcă spațiul nu-mi permite să fac o descriere amănunțită a principiilor expuse de autor în cartea de față, mă voi mărgini să schițez o parte din aceste principii, care mi s'au părut a fi de actualitate.

John Locke pedagog și filosof englez trăiește în secolul al șaptesprezecelea, a scris „Încercări” în care arată întinderea cunoștințelor noastre și modul prin care ajungem la ele prin observarea de aproape a naturii. El este întemeietorul psihologiei analitice a cunoașterii.

Scrie și'n domeniul politicii, moralei, religiei și educației — Locke scrie: „Că regalitatea nu este o relație a lui Dumnezeu ci a oamenilor”.

Face apologia dreptului natural, „că omul dispune de persoana sa, dar nu se poate distruge pe sine”. Apără libertatea individuală, lucru pe care-l face mai târziu Rousseau. Mai departe autorul spune că Locke este precursorul economiștilor de azi, afirmând că munca face 98 zecimi din valoarea lucrurilor utile pentru viață. Apoi susține cu tărie că omul n'are idei înăscute, ci numai predispoziții interne ale sufletului. Crede că educația face totul din copil. E deci pedagog optimist. Se contrazice când spune că sunt unii copii, pentru care nu ne rămâne nimic de făcut, decât să ne rugăm lui Dumnezeu pentru ei.

Idealul pedagogic a lui Locke este: „Corp sănătos și suflet sănătos” — adică apărând spre virtute.

Ca mijloace educative recomandă exercițiile și deprinderile. Preconizează învățământul actual cu învățătorul ideal, care să țină seamă de moravurile copiilor. Acestea sunt principiile și ideile mai însemnate ce se desprind din această lucrare.

Mai departe autorul studiază pe Vasile Conta filosoful român, care este cunoscut așa de puțin. În prima parte ne face biografia lui Conta care este foarte interesantă; filosoful trăind o viață plină de peripeții, la fel cu a poetului Eminescu — E mare asemănare între viața acestor mari oameni — Vasile Conta este personificarea voinței, muncii, cinstit și patriotismului. E sărac.

La studii în strălănătate, luptă cu sărăcia și cu boala.

„Sunt hotărât să'nfrunt totul, chiar mizeria ucigătoare, căci voința este mai puternică decât moartea” scrie el într-o scrisoare adresată familiei sale. Frumos exemplu de străduință îndârjită, în formarea de sine și de frumoasă formulare a superiorității umane în acest strigăt de nobil orgoliu.

Termină studiile și ocupă catedra de drept din Iași.

Refuză transferarea la București în favorul unui profesor tânăr, neputând să-i strice viitorul.

Tratatul din Berlin acordă drepturi politice Evreilor.

Trebuia deci modificat art. 7 din Constituție. El e hotărât să împedecă acest lucru. Iașul îi trimite în Constituantă. Evreii vor să-l cumpere, oferindu-i 7000 galbeni prin doctorul său curant Taussig. Nu primește banii spunând doctorului: „Ia-ți banii înapoi și să nu-mi mai vorbești niciodată de asta.“

Câtă cinste, câtă desinteresare și cât patriotism!

E figura proeminentă a parlamentului și câștigă cauza. În 1880 este numit Ministru Instrucțiunii Publice. Alcătuește un excelent proiect de lege, voind să reorganizeze învățământul românesc.

Nu poate să-l treacă prin parlament, din cauză că nu este înțeles și de aceea demisionează.

Scrie opere filosofice. După el, lumea întreagă sub orice față ar fi privită, este condusă de legi fatale și naturale. Psihologia lui Conta poartă pecetea determinismului și este însăși esența: „Teoria Fatalismului“ potrivit căreia în lume nu sunt decât cauze necesare ce dau naștere la efecte necesare.

Mai departe autorul arată filosoful român care susține că metafizica se impune oricărui cugetător ca o necesitate intelectuală, fiind vorba de aceea necesitate mintală caracteristică ființei omenești: „de a reduce totul la unitate, de a îngloba faptele particulare într-o idee generală. Concepția lui despre omul superior este că el trebuie să lupte pentru triumful apropiului. Face distincție între învățați și educator. „A educa, e mai greu decât a studia“ de aceea sunt puțini educatorii în mulțimea de învățați.

Educatorul nu face altceva decât îndreaptă ceea ce natura a creat. Acesta trădează un salutar optimism pedagogic.

Evocând aspecte din înfăptuirile sale din domeniul practic și teoretic, autorul ne înfățișează pe Conta ca cea mai proeminentă figură românească a timpului său, model demn de imitat de toate generațiile. Citind această carte și studiind pe Conta putem înțelege că Platon a avut dreptate să atribue filosofilor conducerea republicii. Conta a fost un înțelept. În partea treia a lucrării este studiată doctrina lui Freud și aplicațiile ei în viață.

Psihanaliza știm cu toții că este o problemă de actualitate, dat fiind faptul că inconștientul joacă un rol covârșitor în educație.

Freud acceptă diviziunea vieții sufletești în inconștient, subconștient și conștient, dar schimbă denumirea subconștientului în aceea de preconștient. El zice: „Inconștientul“ este format din toate experiențele vieții anterioare, din toate amintirile, din toate urmele evenimentelor trăite, din sentimentele avute, din toate dorințele care n'au fost satisfăcute. Aceste componente duc o viață ocultă fiind animate de tendință de a reapare în

conștiință. Când au ocazie prielnică se ivesc. Sunt însă împedecate de conștiință care exercită asupra lor o presiune — un fel de cenzură — orce tendință este sugrumată de eul individual sau supra-eul. Unele tendințe rămân în stare de fixare; iar altele de regresivitate.

Mediul înconjurător și educația contribuie la reprimarea lor. Așa dar după explicarea autorului reprimarea este apărarea personalității — omului. Unele din energiile inconștientului dacă nu sunt lăsate să intre în conștiință, recurg la o stratagemă, prin travestire. Modul prin care inconștientul pătrunde travestit în conștiință, este visul.

Devotându-se educației psihanalizei vom pătrunde mai bine sufletului copilului.

Mai departe autorul explică sublimarea care este canalizarea instinctelor și tendințelor rele în direcție superioară, în mod conștient și cu metodă, care devine metoda educativă prin excelență.

Nu constrângere, nu ascultare forțată, moralele forțate, ci ascultare, simțire, moralele de bună voie primite de copil — puse chiar de el însăși ca ideal — scump lui în făptuirea căruia găsește fericire.

Psihanaliza ne învață cum să ne purtăm cu copiii și cum să canalizăm energiile lor spre fapte mărețe, spre idealul moral.

Autorul într'un stil ușor și o formă acceptabilă însoțită cu exemple ne face să înțelegem în mod ușor, una dintre cele mai dificile probleme psihologice.

În partea ultimă, autorul ne înfățișează pe Kerschensteiner filozoful german de la München, care face eforturi, de a înfățișa munca sub o formă superioară și consecințele ei educative și etice — arătând raportul pedagogic dintre muncă și caracter; Kerschensteiner face o filozofie a muncii. El nu înțelege numai munca manuală, ci orice fel de muncă. Deci a fost greșit interpretat de acel care l-au acuzat că pune preț numai pe munca manuală, neglijând munca intelectuală și morală.

El spune că prin muncă să formează personalitatea, care nu e tot una cu caracterul.

Deosebirea între caracter și personalitate, constă în conștiința de sine care o posedă personalitatea în plus față de caracter, pentru că caracter poate să aibă și acela care nu are activitate creatoare.

În alte ordine de idei, autorul ne spune că Kerschensteiner este propagatorul și protagonistul unei puternice mișcări pedagogice, cunoscute sub denumirea de școala muncii.

Am schițat în mod fugitiv o parte din ideile și principiile expuse de profesor Nally în cartea Dsale, pe care o recomand călduros colegilor, fiind o carte care nu trebuie să lipsească din biblioteca nici unui educator.

Tr. Popescu

Lucian Bologa: Lectura tineretului

Contribuție la studiul evoluției interesului pentru lectură la copii și adolescenți. Edit. Inst. de psihologie al univ. din Cluj, 1933.

Studiul evoluției interesului pentru lectură la copii și adolescenți este desigur în legătura cea mai strânsă cu problema cunoașterii individualității. El mai răspunde însă și altor necesități. Astfel: diferențele dintre sexe, influența mediului social asupra structurii mintale a tineretului, problema idealului, problema organizării raționale a bibliotecilor, sunt numai câteva din multe probleme, cari își găsesc filoane de explicare prin studiul interesului pentru lectură a tineretului.

Cercetările științifice, în această direcție, s'au început târziu. Sunt și acum aproape de început. D-nii: G. G. Antonescu, C. Kirilescu, P. Radu, T. Mariș, N. Popa, S. Bădărău — prin cercetările personale făcute — precum și D-nii Ap. Culea și Em. Bucuța — prin activitatea lor — au contribuit la studierea interes. pt. lectură a tineretului român.

Un studiu complet și efectuat în condiții strict științifice este al D-lui Lucian Bologa, în cadrul Inst. de Psihol. exper., comparată și aplicată al univ. din Cluj, de sub conducerea D-lui Prof. F. Ștefănescu Goangă. Rezultatul acestui studiu făcut asupra a 2935 băieți și fete, dela școalele primara urbane și secundare din Cluj și Sibiu, formează materialul întebuițat în „Lectura tineretului”, de care ne ocupăm aci.

Metoda întebuițată de Dl L. B. a fost cea a anchetelor; iar prelucrarea materialului s'a făcut statistic. Ancheta este fără îndoielă — cu toate defectele ei — o metodă care servește foarte mult cunoașterii individualității. Mai puțin servește acestui scop metoda statistică. Metoda statistică în schimbul legilor generale ce le oferă, sacrifică: colțuratul, individualul, adică tocmai ceea ce este mai de preț pedagogiei, ce vrea să individualizeze cât mai mult. Deși scopul studiului D-lui L. B. este aflarea legilor generale ale evoluției interes. pt. lect.; studiul D-sale, prin reproducerea câtorva din răspunsurile date în anchetă de elevi satisface și celalaltă cerință.

Pentru a dovedi cari genuri de lectură sunt citite la anumite etăți, autorul prezintă câte o tabelă pentru fiecare gen de lectură. În tabele este arătat procentul pe sexe și media pe etăți a subiecților cari au citit, cărora le place și cari doresc să citească genul respectiv.

S'au studiat toate genurile.

La fiecare gen de lectură, se explică cauzele, cari determină pe copii să citească genul. Nu insistăm asupra acestor explicații — deși foarte in-

interesante și importante — nu numai pentru că ar depăși îndatorirea ce ne-am asumat, ci și pentru că scriind despre capit. IV și V, vom face acolo acest lucru.

Capitolul IV, „Privire generală asupra evoluției interes. pt. lect.,” este concretizat în cele două grafice anexate cărții. Unul cuprinzând interes. pt. lect., după genuri, iar celalalt interesul pt. lect., după etăți. În primul grafic, se vede, pe etăți, procentul de cititori — băieți, fete, media — al fiecărui gen. În al doilea grafic se vede apariția, dispariția și intensitatea citirii fiecărui gen, la anumite etăți. Tot în acest capitol, aflăm și motivele preferinței, mărturisite de subiecți, pentru fiecare gen de lect. caracteristic copilăriei, pubertății și adolescenței.

În capitolul V, se studiază factorii care influențează evoluția interesului pt. lect. Sunt doi factori: interni și externi. Factorii interni sunt: influența psiho-fiziologică a etății, a sexului și a individului asupra evoluției interes. pt. lect. cei externi sunt: familia, școala și societatea; aceștia din urmă fiind mult mai cunoscuți, nu ne oprim asupra lor.

Care este influența psiho-fiziologică a etății asupra evoluției interes. pt. lect.? Organismul fizic al copilului între 8—13 sau 14 ani își urmează dezvoltarea normală. Totuși el dispune de o mai mare excitabilitate în raport cu adultul — excitabilitate explicată diferit, după autori — care „îl determină la o activitate deosebită” (pag. 86). Fantezia „în plină dezvoltare” adăugată predispoziției la activitate, îl face pe copil să se realizeze în tot felul de creații imaginare obiectivate în jocuri. Adăugate acestora: animalismul și egocentrismul, aflăm motivul preferinței pentru istorioarele în chipuri — cu o nuanță mai mare de realitate — și povești.

Epoca pubertății — 13—15 ani se caracterizează printr-o mare transformare fizică. Activit. diferitelor glande: sexuale, salivare, etc. îl schimbă sufletește. „O instabilitate, rezultată din turburarea echilibrului sufleteș — face supraactiv atât pe latura fizică, cât și pe cea psihică” (pag. 91). Aceste stări satisfac aventurile de tot felul: cu detectivi, hoți, pirați, scene moroase, etc.

Repezeala cu care o iau fetele înaintea băieților, cât și drumurile deosebite urmate de cele două sexe, îl fac pe băieți și fete, ca la același vârstă să aibă preferate genuri diferite.

Influența psiho-fiziologică a individului asupra evoluției interes. pt. lect. este o chestiune dificilă de expus, dat fiind înfinitul număr de individualități. După cum am arătat mai sus, lucrarea D-lui L. B. rezolvă — pe cât posibil — și aceasta chestiune.

Concluziile studiului. Afară de cele psihologice, resumate deja, în capit. VI, aflăm și considerațiile pedag. necesare deși din lucrare cât și în referața D-lui prof. F. Ștefănescu-Goangă se accentuează, că ele sunt lăsate

pe planul al doilea. Se constată că se poate activa pe două laturi: pozitivă „îndemnând la lectură, prin alegerea cărților corespunzătoare” (pag. 104) și negativă prin oprirea anumitor cărți, ce exaltează înclinările deja prea puternice, sau prin înlocuirea acestor cărți, cu altele de același gen; dar cu efect diferit înspre bine.

A doua concluzie pedagogică este: „Educația gustului de citit nu se poate face decât ținând seama de stadiul evolutiv al interesului pt. lect. la diferitele epoci, de înclinările caracteristice sexului și de dorințele speciale ale individului” (pag. 104).

Se necesită deasemenea alcătuirea bibliotecilor potrivit fiecărei etăți, sau potrivit fiecărei epoci — copilăria, pubertatea, adolescența.

Cu un rezumat în limba franceză și chestionarul întrebunit în anchetă întreprinsă se termină cele 114 pagini ale acestui studiu.

Romulus Ponta.

Aptitudinea și capacitatea didactică.

Revista „Satul și Școala” No. 1—2 a. c. publică sub titlul: „Date pentru psihologia învățătorului” un articol iscălit de Dl. Dr. Dimitrie Todoran din care reproducem următoarele:

1. Înșușirile fizilogice și psihice pretinse învățătorului.

Rezistență puternică corporală, dibăcie și frăgezime. Capacitate vizuală bună (ochelarii nu împiedecă), auz normal, sistem nervos și organ vocal sănătos. Lărgime și mobilitate psihică. Simț social, în special dragoste pentru tineretul dela țară, legat de voința hotărâtă de a-l educa și forma. Instructorul și educatorul trebuie să formeze o unitate strânsă și naturală între omul teoretic și practic-social: înclinare spre formarea (proprie) științifică multilaterală unită cu devotamentul față de copil. Cu deosebire, o adâncă înțelegere psihologică și pedagogică pentru însușirile și valoarea specială a psihicului copiilor și tinerilor. Statornicia caracterului. Obiectivitate. Dreptate severă; hotărâre clară de a forma din fiecare copil, potrivit puterilor sale un om valoros. Capacitate de observare bună, capacitate de simpatie (empatie, „Einfühlung” putința de a exprima gândirea și voința clar, stăruitor și popular. Prezența de spirit. Menținerea continuă a ordinii fără fricțiuni sau conflicte, reclamă o energie psihică considerabilă. Răbdare (la lucrările mici, anevoioase și sărace în rezultate), apoi multă iubire față de profeslune. Directiva psihică de bază: afirmativă în fața vieții, veselă, încântată de faptă, moralicește limpede.

2. *Insușiri psihice pretinse în mod deosebit.*

Memorie întinsă și multilaterală. Putința specială de a observa și distinge particularitățile personale ale elevilor (și anomaliiile) și a experiențelor fiecăruia. Putința de a „diagnostica personalitatea” (K erschensteiner). Dotățile artistice (muzicală, ritmică, de exprimare verbală, la desen). Plăcere față de creațiile autonome. Dotățile tehnice. Putința de a se „încălzi” și entuziasma pe sine și pe alții în fața binelui și frumosului. Capacitate specială de a transmite valorile, transformând forma și conținutul lor în așa fel încât să fie accesibile copilului. Siguranță și plastică în expresia verbală. Putința naturală de a influența pe copii și prin mijloace extra-verbale (flută, privire, mimică). Prezentare simplă și degajată. Dispozițiile afectivă plină de umor, care acoperă neajunsurile și lipsurile cu o critică binevoitoare, lipsită de dispreț. Persistență pronunțată și avânt plin de sopele. Tinerețe până la bătrânețe. Răbdare plină de abnegație. Generozitate. Spirit viu și născocitor mai ales în deslușirea (lămurirea) celor slabi. Putința de a-și ascunde influența sa atunci, când copilul izolat sau clasa prin proprie activitate ajunge la același scop (dorit). Profundă intimitate în raporturile sociale și economice și cu particularitățile psihice ale tuturor straturilor și formelor sociale ale poporului.

Putința de a acționa în educație împreună cu casa părintească (în special cu mamele); iubire de țară și natură. Simț pentru morala poporului. Respect și simțire adâncă religioasă.

Sentiment viu al responsabilității față de creșterea tinerimii în morala și ordinea statului. Tendința de a îngriji ca tineretul diverselor pături ale poporului să-și mențină legătura cu întreaga comunitate. Muncă energică pentruca deasupra antagonismelor existente în națiune (aci e vorba de națiunea germană, însă principiul general ni se poate aplica foarte bine și nouă) să „încălzească” și să întărească sentimentul comunității (prin forțele unificatoare ale sângelui, limbii, culturii, muncii, spațiului biologic, istoriei și soartei comune) și să fortifice aceste tendințe care sunt potrivite să conducă la crearea comunității organice a națiunii prin unificarea tuturor profesiunilor și straturilor sociale într-un tot puternic al statului care va fi încadrat apoi în ansamblul omenirii. Înclinarea de a servi peste școală cultura patriei și poporului. Activitatea educativă în popor, în afară de școală.

3. *Insușiri psihice și fiziologice, care împiedică și exclud de la professiunea învățătoarească.*

Epilepsie, isterie, dispoziții sexuale psihopatologice, lipsuri ireparabile ale aparatului vocal, tuberculoză, dureri cronice de gât, îngustime și imobilitate spirituală. Doctrinarism. Nepuința de a elimina legăturile străme

cu un partid politic sau cu o clică în anturajul copiilor și părinților acestora. Răceală afectivă. Aversiune față de tineret, excitabilitate deosebită, pesimism bolnăvicios. Fire timidă. Atitudinea de etalare a superiorității fizice și psihice a adultului față de copil. Supra sau subvalorificare accentuată a importanței activității desfășurate de învățător.

4 Insușiri neutre care nu exclud.

Lipsa unui ochi, ușoară surzenie, pierderea unui picior sau mână, peste tot infirmități corporale singuratice care îl fac incapabil pentru un exercițiu normal al corpului. Incapacitate muzicală. Dotație originală și unilaterală (inclinare superioară pentru domenii științifice, artistice sau tehnice).

Intrucât însușirile enumerate la punctul 4 nu exclud, dar nici nu îndreptățesc direct pe cineva să îmbrățișeze cariera dascălească și întrucât ele formează lipsuri destul de pronunțate se pot încadra în categoria acestor însușiri care împledecă satisfacerea exigențelor profesionale ale învățătorului.

Reproducem și dorința autorului articolului, din care noi am redat numai calitățile recerute unui învățător.:

Acest articol și-ar atinge pe deplin scopul dacă învățătorii în mână cărora cade, și-ar da osteneala să facă un mic efort de auto-analiză și observație, indicându-ne pe scurt (printr'o notă trimisă la redacția acestor reviste: Satul și Școala str. Mârzescu No. 21 Cluj) însușirile psihice care cred că-i ajută mai mult la îndeplinirea misiunii lor în învățământ ca și acelea pe care le cred dăunătoare unui bun învățător. Bineînțeles că pentru aceasta se va face apel numai la observarea experienței lor directe și personale.

Iar pentru ca sinceritatea răspunsurilor să nu fie știrbită, ele vor fi anonime. Singurul lucru ce se cere celor ce vor răspunde este *obiectivitatea*

INFORMAȚIUNI.

D. dr. Angelescu a intervenit la ministerul de finanțe, să se achite corpului didactic, toate restanțele provenite din salarii până la zi.

Ministerul de finanțe a găsit justificată cererea și a dispus achitarea imediată a acestor restanțe, urmând ca pentru salariile neachitate până în 1932, să se elibereze bonuri de impozite, iar pentru rest se vor achita în numerar.

În acest sens s'a dispus urgentarea lucrărilor la Cassa de amortizare, astfel ca cei în drept să între în cel mai scurt timp în drepturile lor.

„Universul No. 340 din 12 XII 1932.

Se interzice anularea detașărilor în învățământ. Ministerul Instrucțiunii fiind informat că unele organe de control școlar din învățământul primar anulează detașările făcute la începutul anului școlar în curs, a hotărât să se trimită un ordin circular prin care să interzică aceste abuzuri.

Toate detașările rămân bune și nu se îngăduie nici o schimbare de personal didactic.

Dacă sunt și unele detașări ilegale, organele de control școlar le vor semnala ministerului, singurul în drept de a lua măsurile ce se cuvin.

2500 noi posturi de învățători. D. dr. C. Angelescu ministrul instrucțiunii publice, a luat dispoziția ca, începând dela 8 Ianuarie, să se reînființeze cele 1500 de posturi de învățători suspendate sub trecutul guvern și să se înființeze încă 1000 de posturi noi.

Prin măsură aceasta vor fi, deci, plasați un număr de 2500 de învățători din cei fără posturi.

Ținând seamă de faptul că foarte numeroși învățători fără posturi își fac în prezent stagiul militar, rezultă că, prin plasarea celor 2500 de învățători nouile posturi înființate, chestiunea șomajului absolvenților școlilor normale este rezolvată în chip cu totul satisfăcător.

COMUNICĂRI OFICIALE.

Serv. de inv. local Nr. 14633/933. Min. Instr. prin ord. Nr. 158 053 din 10 Oct. a. c. dispune ca la cursul complimentary, *limba de predare* este cea română, *limba minoritară* fiind numai obiect de învățământ. *Nr. Subrev. 4258/933*

Min. Instr. Nr. 177810/933 se recomandă pentru bibliotecile școlare broșura: „România și Dreptatea“ alegorie istorică de D-șoara Maria Oprescu, București str. Tunari Nr. 66. *Nr. Subrev. 5009/933.*

Min. Instr. Nr. 17.2267/933 Se recomandă următoarele lucrări a D-șoarei Sevasta Demitriu, conducătoare a școlii de copii mici Nr. 26 din București str Pitagora 18.

1. Poezii, jocuri de cuvinte și ghicitori pentru școlile de copii mici și cl. III—IV. primare.

2. Două sute poezii pentru grădini de copii și clasele primare.

3. Căntece și coruri.

4. Teatru.

5. Metoda Dicroly cu prefață de dr. Claparede.

6. Inițiere în activitatea intelectuală și motrice prin jocuri educative pentru copii mici și neregulați. Traducere.

7. Manual de gimn. de Cap. C. Brandt. *Nr. Subrev. 4617/933.*

Min. Instr. Nr. 172366.933. Asociațiunea educației menajere din București de sub direcțiunea D-nei Maria General Dobrescu insp. școlară a hotărât scoaterei unei reviste „Farul Căminului“ se recomandă. *Nr. Subrev. 4616/933.*

Min. Instr. Nr. 17.8985/933. Se recomandă colecțiunea de tablouri manuale în mărime de 65/50 cm., editate după Aritmetica în Imagini a D-lui M. Biciule cu Colecția alcătuită din 34 tablouri în culori cu text românesc: se vinde cu preț redus de 800 Lei de autor. Dl. M. Biculescu str. N. Bălcescu Nr. 2 București III. Nr. Subrev. 4735/933.

Centrul de Ocrotirea Copiilor din Arad No. 1104/1933, anunță că unii copii din cauza lipsei de îmbrăcăminte și neglijenței părinților crescători, nu frecventează școala. În alte cazuri — chiar aceste impedimente neexistând — când copiii au implinit 12 ani, Direcțiunile școlare refuză înscrierea elevilor.

Pentru a micșora numărul analfabeților cu câteva sute, dispunem înscrierea și a acestor copii. Solicitând totodată pentru acești copii tot concursul și bunăvoința direcțiunilor.

Subrevizor școlar:

L. Igrin.

ROMÂNIA REVIZORATUL ȘCOLAR DIN ARAD.

No. 5308

Arad, la 12 Decembrie 1933

Ordin circular școlilor primare și școlilor de copii mici de Stat din județul Arad

1. Ministerul Instrucțiunii publice, al cultelor și artelor, luând cunoștință de hotărârea Curții de Apel din Craiova dată la 9 Maiu 1933, care anula deciziunea ministerială din 4 Octombrie 1933 de rechemarea mea la catedră, a binevoit să mă reintegreze în postul de revizor școlar al județului Arad, cu toate drepturile date de legi pe ziua de 18 Noembrie 1933.

Reluând postul în primire, primul gând de mulțumire îl îndrept către corpul didactic primar din acest județ, care m'a încurajat cu simpatia lui și în timpul absenței mele din acest post, precum și în momentul reoacării acestui post.

Mă voiu sili ca programul de lucru schițat prin activitatea desfășurată în anul 1932 să-l continui și să-l dezvolt cât voi putea mai mult.

2. Socotesc de o mare datorie de a reaminti tuturor membrilor corpului didactic dela școlile primare și școlile de copii mici de stat încă de la început câteva *dispozițiuni legale* și de a le împărtăși și câteva gânduri ale Noului conducător a Ministerului Instrucțiunii publice, comunicate nouă în conferința organelor de control dela 1 Decembrie a. c., dispozițiuni și gânduri cari trebuiesc luate în seamă neapărat și cât mai neîntârziat:

a) Mai mult decât oricând, azi se simte nevoia acțiunii de educație și cultură a acestui corp de alită, pentru a feri de primejdia demoralizării

și de răstăcire sufletul poporului românesc. Domnul Dr. C. Angelescu, Ministrul Instrucțiunii publice, *ne chiamă la datorie*. Domnia-Sa cere ca învățătorii neamului să fie ca acei apostoli luminători ai poporului de pe vremea marelui Spiru Haret, *nu agenți electorali ai nenumăratelor cluburi politice*. Domnia-sa dorește, ca învățătorul să activeze cu tot sufletul și cu tot entuziasmul mai întâiu în școala lui. Deaceia, ne-a atras serios atențiunea că *nu-i mai este îngăduit nici unui membru al corpului didactic primar a părăsi școala sa fără motiv legal și fără concediu aprobat antiepat*.

b) Pentruca școala să funcționeze efectiv, Domnul Ministru Dr. C. Angelescu ne atrage iarăși atențiunea asupra *slabei frecvențe a elevilor din școlile primare*, mai ales din cele dela sate. Domnia-sa va face răspunzător de slaba frecvență întâi pe membrii corpului didactic, cari n'au folosit toată puterea lor de convingere pentru luminarea părinților de a-și trimite copiii la școală și apoi *nu au folosit, față de cel îndărătnic, dispozițiunile legii învățământului primar, referitoare la aplicarea obligativității*. Domnia-sa cere ca fiecare școală primară, și cea din cel mai îndepărtat colț de țară, să fie plină de copii și cu învățători luminați și entuziaști la datorie.

3. Ministerul Instrucțiunii publice, al cultelor și artelor, prin ordinul No. 194262—933, comunică acestui Revizorat că toate *numirile în învățământ, transferările, schimbările de direcții, mutările cu post cu tot dela un loc la altul a membrilor corpului didactic făcute în anul 1933, cu gândul de a rămâne definitive, fără a se respecta prevederile legii de a se publica vacante acele locuri întâiu pentru transferări și apoi pentru numiri, le anulează*.

Ministrul a numit în fiecare județ câte o comisiune compusă din inspectorul școlar primar al regiunii, Revizorul școlar și delegatul Asociației învățătorilor, pentru a cerceta aceste abuzuri și ilegalități și a înainta până la 8 Ianuarie 1934 un tablou de aceste abuzuri Ministerului.

Sunt invitați toți membrii corpului didactic primar din județul Arad, cari știu despre asemenea ilegalități de pe urma cărora au fost lezați direct ori vreun alt coleg, să anunțe neîntârziat în scris Revizoratul școlar. Comisiunea trebuie să albe la Revizorat tot materialul până la 28 Decembrie 1933, când se va întruni să-l cerceteze.

Revizor școlar:
Sava Bărbătescu

Dl. Dimitrie Boariu revizor școlar.

Min. Instr. prin Ord. Nr. 203142—933 a numit pe ziua de 16 Dec. a. c. pe Dl. Dimitrie Boariu revizor școlar al orașului și județului Arad, în locul Dlui Sava Bărbătescu.

În zisa Dlui Lucuța, cu aceasta numire de revizor se începe a treia operă a Dlui Boariu.

Dzeu să-l ajute ca să desăvârșească și această, a treia operă a Dsale, tot cu atâta dragoste înțelepciune și însuflețire cu care a muncit până aici.

Ca om de ordine însuflețit la muncă cum este Dl. Boariu sperăm că va reuși să imprime învățământului primar din orașul și județul nostru aceste calități atât de necesare.

În această speranță îi zicem: Fii bine venit în fruntea noastră.

ASOCIAȚIA ÎNVĂȚĂTORILOR DIN JUDEȚUL ARAD.

REGULAMENTUL

Secțiunii de ajutor reciproc de pe lângă Banca Învățătorilor din județul Arad.

I. Iniințarea și denumirea.

Art. 1. Se înființează pe lângă Banca Învățătorilor din jud. Arad o secțiune cu numele de „Secțiunea de ajutor reciproc a membrilor corpului didactic primar din jud. Arad” pe baza art. 35 al. g) din statutele numitei bănci.

II. Scopul și durata.

Art. 2. Scopul secțiunii este :

- a) Acordarea de ajutor bănesc pentru înmormântare și moștenitorilor membrilor secțiunii, decedați.
- b) Ajutorarea membrilor secțiunii în caz de boală care aduce pierderea capacității de muncă (lucru) și nu-și mai poate câștiga existența.
- c) În extremis ajutoare membrilor căzuți în alte nevoi sau strămătorii materiale etc. din fondul general de ajutorare.

Art. 3. Durata secțiunii este acelaș ca și a Băncii Învățătorilor din jud. Arad, pe lângă care se înființează.

III. Membrii. Înscirierea lor.

Art. 4. Toți învățătorii titulari, definitiv și actualii învățători pensionari din jud. Arad care în acelaș timp sunt și membrii Băncii Învățătorilor din jud. Arad se pot înscrie ca membrii în aceasta secțiune. Numărul minim de membrii, cu cari secțiunea poate funcționa, va fi de 20.

Art. 5. Membrii controlului și ai administrației școlare, proveniți din corpul didactic au drept de înscriere în secțiune.

Art. 6. Înscirierea în secțiune se va începe pe baza unei declarațiuni scrise, adresată consiliului de administrație al Băncii Învățătorilor din jud. Arad, care o va discuta și aproba, după caz.

Art. 7. Orice membru se consideră înscris și intră în drepturile acordate de prezentul regulament numai din momentul când i s'a primit formal și fără rezerve înscrierea în secțiune și a vărsat în casa băncii învățătorilor, în centul secțiunii, taxa de înscriere și cotizația specială prevăzută de art. 10 din acest regulament.

Art. 8. Toți membrii secțiunii, ieșiți din învățământ prin pensionare sau din alte cauze, își păstrează toate drepturile, dacă continuă a se supune îndatoririlor prezentului regulament și rămân în acelaș timp și membri ai Băncii Învățătorilor din jud. Arad.

Art. 9. Calitatea de membru se pierde :

a) Prin neplata cotizațiilor cuvenite la termenul stabilit prin acest regulament.

b) În urma cererii formale de retragere a membrului adresată consiliului de administrație a băncii sau adunării generale a secțiunii.

c) Dacă încetează a fi membru a Băncii Învățătorilor din jud. Arad.

d) Dacă lucrează contra intereselor secțiunii.

În cazurile prevăzute la al. a), b) și c. escluderea se face de consiliul de administrație, iar în cazul d. de către adunarea generală a secțiunii.

IV. Îndatoririle membrilor.

Art. 10. Fiecare membru este dator ca în față după admiterea înscrierii în secțiune, să depună la casa Băncii Învățătorilor din jud. Arad, o taxă de înscriere de lei 20 și o cotizație specială de lei 100, cu care să se formeze fondul general de ajutoare al secțiunii.

Art. 11. În caz de moarte a unui membru sau de declarare în stare de incapacitate de muncă (lucru), ceilalți membri ai secțiunii depun, în afară de cotizația specială prevăzută de art. 10, în timp de o lună dela data încunoștințării, o cotizație fixată în fiecare an de adunarea generală, cu care se formează fondul special de ajutoare al secțiunii, cotizație ce se va repeta în fiecare caz.

Această cotizație se va calcula în raport cu vechimea membrilor în învățământ, dupăcum urmează :

25%, din cotizația integrală fixată de adunarea generală, pentru membrii cu o vechime până la 10 ani în învățământ,

50%, din cotizația integrală fixată de adunarea generală, pentru membrii cu o vechime până la 20 ani în învățământ,

100%, din cotizația integrală fixată de adunarea generală, pentru membrii cu o vechime de peste 20 ani de învățământ și pentru pensionari.

Atât cotizațiile cât și taxa de înscriere se vor reține pentru membrii învățători prin statele de salarii pe baza borderourilor lunare ale Băncii învățătorilor din județul Arad, iar pensionarii le vor vărsa direct la casa băncii, în termenul stabilit în prezentul regulament.

Art. 12. Locasările și plățile acțiunii se vor face de administrația Băncii învățătorilor din județul Arad, prin eliberare de chitanțe și livrete și bonuri de plată...

Toate sumele secțiunii se păstrează la z/șa bancă și li se vor da procentele ce aceasta dă la depunerile spre fructificare.

Art. 13. Dacă un membru refuză să plătească cotizația pentru fondul special de ajutoare în timp de-o lună dela încunoștințare, se consideră retras și pierde orice drept de ajutoare din partea secțiunii.

Art. 14. Fiecare membru poate da consiliului de administrație al băncii o declarație înscrisă, păstrată în plic închis, în care va arăta moștenitorii sau în ce mod înțelege să se distribue între aceștia ajutoarele cuvenite în caz de moarte. Aceste declarațiuni se țin secret. Primirea lor se confirmă printr'o scrisoare sau printr'o mențiune făcută în livretul membrului. Ele pot fi schimbate oricând, iar la darea ajutoarelor se va lua în seamă, cea din urmă.

Art. 15. Se consideră că au pierdut capacitatea de muncă (lucru) prin boală, la care dă drept de ajutoare art. 2 al. membrii secțiunii care sunt hotărâți de comisia medicală specială prevăzută în legea învățământului primar pentru membrii învățători; iar pentru pensionari, cei ce prezintă certificat medical și sunt văzuți de-o comisie a consiliului de administrație, ce va referi.

Acordarea de ajutor membrilor prevăzuți în aliniatul de mai sus se va face după normele stabilite la Art. 24 din acest regulament.

V. Capitalul secțiunii.

Art. 16. Capitalul secțiunii este format din :

a) Fondul special de ajutoare strâns din cotizațiile speciale prevăzute la Art. 11, hotărâte de adunarea generală în fiecare an, în urma cazurilor

de deces (sau declarare în stare de incapacitate de muncă — lucru) și care va servi la acordarea ajutoarelor prevăzute de art. 18 și 23 din acest regulament, și

b) Fondul general de ajutoare strâns din cotizațiile prevăzute la art. 10 și care va mai crește cu

1. sumele rămase din taxele de înscriere, după acoperirea cheltuielilor ;
2. dobânzile la capital date potrivit art. 12 al. II ;
3. sumele încasate ca ajutoare de bancă și cele date în beneficiile ei ;
4. sumele rămase dela distribuirea celorlalte ajutoare ;
5. sumele provenite din serbări, donațiuni, etc.

Acest fond va servi pentru acordarea ajutoarelor prevăzute la art. 24 din acest regulament.

Cotizațiile vărsate de membrii în casa secțiunii, nu se restituiesc în nici un caz.

VI. Acordarea și eliberarea ajutoarelor.

A) din fondul special de ajutoare :

Art. 17. Au dreptul la ajutoarele prevăzute de art. 2 al. a) persoanele arătate în declarația scrisă a membrului secțiunii, iar dacă nu s'a făcut asemenea declarație, moștenitorii întreținuți până la data morții de către el și în următoarea ordine de preferință : copii, soția sau soțul, părinții, frații și surorile.

Art. 18. Ajutorul acordat după art. 17 din fondul special de ajutoare se calculează astfel :

50% din cotizațiile arătate a se încasa potrivit art. 11 dela membrii secțiunii în momentul decesului, pentru cei ce au o vechime în învățământ până la 20 ani :

100% din aceleași cotizații pentru cei ce au o vechime în învățământ de peste 20 ani, și pentru pensionari.

Cuantumul astfel calculat, se împarte în trei părți :

În primul rând, se va acoperi datoria, pe care decedatul o are la banca învățătorilor. Din rest, 50% din el se va da imediat ca ajutor de înmormântare, iar restul de 50% se va da ca ajutor moștenitorilor decedatului arătați la art. precedent.

Art. 19. După moartea unui membru al secțiunii, moștenitorii în drept sunt obligați a aduce la cunoștința consiliului de administrație cazul de moarte al membrului până în termen de-o lună, înaintând extractul de moarte și actele doveditoare ca moștenitori.

Pentru moștenitorii minori, aceste obligațiuni cad în sarcina tutorilor sau rudelor preferate, cărora li se vor da și ajutorul cuvenit.

Art. 20. În caz de nepricepere sau rea credință a tutorilor în întrebuințarea ajutorului primit, secțiunea, prin Banca Învățătorilor din jud. Arad își rezervă dreptul de a cere pe calea justiției pedepsirea și înlocuirea lor.

Art. 21. Ajutorul pentru înmormântare cuvenit după art. 18 din prezentul regulament se eliberează moștenitorilor arătați în art. 14 și 17. Imediat ce au anunțat și dovedit decesul membrului secțiunii, iar partea cuvenită moștenitorilor li se va da în termen de o lună dela deces, producând actele cerute de art. 19.

Pierd dreptul de ajutor moștenitorii cari au premeditat sau au cauzat moartea membrului sau dacă acesta s'a sinucis din cauza lor. În aceste cazuri, administrația secțiunii va lua ca bază concluziile definitive ale Justiției. Până la pronunțarea definitivă a justiției, administrația secțiunii va putea libera mici avansuri în contul ajutorului celorlalți moștenitori în ordinea de preferință stabilită la art. 17 din prezentul, dacă acești moștenitori au rămas în urma morții membrului, fără alt mijloc de existență.

Art. 22. Ajutoarele membrilor cari n'au lăsat moștenitori, precum și cele ce n'au fost din diferite cauze ridicate în timp de un an, trec pe seama secțiunii și alimentează fondul general de ajutoare.

Art. 23. Au dreptul la ajutoarele prevăzute la art. 2 al. b) membrii indicați de art. 15, după ce au dovedit cu actele necesare cauza incapa-cității de lucru.

Ajutorul lor se va calcula din fondul special de ajutoare astfel :

50% din ajutorul bănesc cuvenit, calculat și împărțit potrivit art. 18 din prezentul se va achita membrului imediat ce s'au prezentat actele cerute pentru înmormântarea sa, achitat în mâinile moștenitorilor lăsați de el.

Până la moarte acest rest de 50% se va păstra la Banca Învățătorilor din județul Arad, pe numele membrului, iar dobânda ce banca dă acestui rest va trece la fondul general de ajutoare al secțiunii.

În caz când membrul este iresponsabil, ajutorul se achită tutorilor legali cei s'a instituit.

B) Din fondul general de ajutoare.

Art. 24. Au dreptul de ajutoarele prevăzute de art. 2 al c) toți membrii secțiunii, cari au nevoi personale, sau în familie în cazuri de boală sau infirmități provenite din accidente, cari sunt strâmtorați bănește, la cazuri de moarte în familiile lor sau a membrilor familiilor, toate bine examinate și aprobate de consiliul de administrație pe a sa răspundere materială.

Cuantumul de ajutor se va stabili de consiliul de administrație în raport cu gravitatea cazului pentru care este cerut și în msura încasării co-

lizațiilor sau a celor venituri ce formează fondul general de ajutoare.

Adunarea generală a secțiunii, poate fixa suma maximă până la care se poate acorda aceste ajutoare, cât și cuantumul total al acestor ajutoare din fondul general de ajutoare.

Art. 25. Tot din fondul general de ajutoare, se vor ordona și cheltuielile de administrație ale secțiunii din fiecare an, prevăzute în bugetul ce se va supune aprobării adunării generale ordinare.

VII. Conducerea secțiunii.

Art. 26. Conducerea secțiunii cade în sarcina Administrației Băncii pop. a învățătorilor din județul Arad, controlându-se de cenzorii săi.

În locul comitetului de direcție al consil. de administrație al băncii adunarea generală a Băncii și secțiunii va alege o delegație permanentă, formată din 3 membri, care va lucra sub președinția Președintelui Băncii și care va avea căderea de-a cerceta și aproba ajutoarele de înmormântare și cele pentru cazuri urgente, sub rezerva ratificării consiliului de administrație a băncii. Această delegație permanentă se va alege în fiecare an de adunarea generală a membrilor secțiunii. Delegația permanentă se convoacă de către Președintele consiliului de administrație a Băncii, iar în caz de refuz, sau lipsa acestuia de doi dintre membrii delegației.

Lucrările secțiunii ce cad în sarcina consiliului de administrație a Băncii, se vor discuta și aproba în ședințele ce consiliul va avea și pentru lucrările Băncii, așa că ședințele consil. de A-ție se convoacă potrivit dispozițiilor statutare ale Băncii.

Opiniile individuale ale consiliului de administrație și ale delegației permanente nu vor fi divulgate.

Art. 27. Indatoririle consiliului, de administrație sunt :

- a) Primirea cererilor de înscriere și înscrierea membrilor.
- b) Incasarea cotizațiilor și taxei de înscriere.
- c) Ratificarea ajutoarelor de înmormântare și urgente acordate de delegația permanentă.
- d) Aprobarea ajutoarelor membrilor și eliberarea lor.
- e) Păstrarea capitalului secțiunii.
- f) Convocarea adunării generale ordinare și extraordinare ale secțiunii și darea de seamă a lucrărilor anuale către adunarea generală.
- g) Intocmirea bugetului de cheltuieli secțiunii.

Art. 28. Pagubele materiale provenite din vina membrilor consiliului de administrație și delegației permanente, cad în sarcina lor, răspunzând de ele în mod solidă.

Art. 29. Adunarea generală a secțiunii se ține odată cu cea a Băncii Pop. a învățătorilor din județul Arad și este convocată de consiliul de administrație. În convocare se vor trece și ordinea de zi a chestiunilor de discutat referitoare la secțiune.

Adunarea generală extraordinară. poate fie convocată de consiliul de administrație, de cenzori sau cel puțin 20 membrii ai secțiunii și chiar fără obligațiunea de-a fi în același timp și ai băncii. Convocările pentru astfel de adunare se fac după aceleași norme și cerințe ca și pentru bancă, cuprinzând anunțarea ordinii de zi, a locului și a datei.

Orice adunare generală privitoare la secțiune este legal constituită dacă întrunește jumătate din numărul membrilor secțiunii, rămași la ultima cotizație pentru înmormântare. Amânarea oricărei adunări generale, în caz de neîntrunirea acestui număr de membri, se va face după aceleași norme cași la bancă, iar a două oră se va ține cu orice număr de membri prezenți.

Art. 30. Atribuțiunile adunării generale ordinare sunt:

a) Să stabilească cotizația specială, pe care s'o depună membrii pentru formarea fondului special pentru ajutoare.

b) Să aprobe activitatea consiliului de a-ție și a delegației permanente și să dea descărcare de gestiune, după ce ascultă și discută darea de seamă a consiliului de administrație.

c) Să stabilească cuantumul ajutoarelor în total și maximul la care să se dea unui membru din fondul general de ajutoare.

d) Să aleagă delegațiunea permanentă.

e) Să aprobe bugetul de cheltuieli de ad-ție ale secțiunii.

f) Să rezolve neînțelegerile ivite între membrii și consiliul de administrație.

Hotărârile adunării generale se iau cu majoritatea relativă a voturilor membrilor prezenți.

Art. 31. Pentru modificarea prezentului regulament se va întocmi de către consiliul de administrație, proiectul de modificare și se va supune adunării generale a băncii populare; a învățătorilor din județul Arad, care va hotări în consecință, potrivit prevederilor statutare ale ei.

Art. 32. Dacă numărul membrilor se reduce sub 20 de persoane, secțiunea se lichidează dela sine, iar fondurile rămase trec la fondul respectiv de ajutoare a Băncii populare învățătorilor din județul Arad.

Poșta redacției.

1. *D-lui Gh. F.* „Un nou sistem de fundamentare a matematicilor” Sistemul Dv. are de a facilita studiul matematicii, care are scopul de a dezvolta judecata elevilor — în primul rând — se bazează pe mecanizare. Din acest motiv nu-l putem folosi.

2. *Dș. V. M.* „În lumea copiilor” Genul în care scrieți Dv. articolul a fost cu un mult succes întrebuințat de alții, deci ar fi inutilă publicarea articolului trimis.

3. *Di. Ș. N.* „Rolul cultural al învă. și preotului la sate”. Subiectul prea cunoscut. Numai o expunere interesantă și originală l-ar face publicabil. Nu este cazul a articolul Dv

4. *Di. P. S.* „Individualismul în Pedagogie”. Articolul n'aduce nimic nou. Mai încătușește apoi ca limbă și logică. Ce să înțelegem din fraza: „Cu aceasta individualitate vine copilul la școala primară și de care trebuie să țină seamă educatorul pentru a nu se face autorul moral (?) față de copil” (?) Și nu este singura de acest fel!

5. *Di. D. D.* „Cursurile Agricole-Pedagogice dela Miniș”. Articolul este scris excreabil. Exemple de greșeli inadmisibile: „Ne a răspuns că ce-i ce-au frecventat... etc”, „altilor”, „unilor”, „...preferind mai bine...”. Și multe altele de acest fel.

6. *Di. I. P.* „Din nevoile școlii”. Scrisoarea ce însoțește articolul, îi este superior ca formă de exprimare. Credem că nepublicându-vă acest articol, vă facem un serviciu mai mare, decât în caz contrar.

7. *Di. F. R.* „o inovațiune educativă. Conducerea de sine a clasei”. Conducerea de sine a clasei nu este chiar o inovație pedagogică. O simplă dare de seamă, a unei experimentări personale, este de preferat articolului trimis. Altfel, articolul e bunîșor.

8. *D. Al. C.* „o nouă viață școlii primare”. Ceeace scrieți Dv. este adevărat. Trebuie scris „altfel” și mai scurt. În condițiile prezente, articolul este nepublicabil.

9. *Di. V. L.* „Educația Națională”. Introducerea bună. Restul, cu mici variante, se poate citi în dările de seamă despre adunările antirevizioniste, în ziare.

D-lui I. D. Câteva reflecții asupra „Metodei testelor”. Lucrarea D-stra e bună, metodic lucrată. Are însă o extensiune care pestrece cu mult posibilitatea de a fi publicată într-o revistă. Pe de altă parte critica adusă metodei testelor este prea bine cunoscută chiar de aderenții acestei metode. Conducătorii asociației au fost în nota timpului, când au fixat ca material de activitate pentru membrii corpului didactic din județ, acest subiect. Chiar cu riscul de a nu obține rezultate absolute, metoda testelor aplicată în studierea inteligenței copiilor noștri este necesar să fie cunoscută, și discutată de membrii corpului didactic românesc.

Dacă subiectul acesta al „Metodei testelor”, impus spre aplicare și discutare de conducătorii Asociației, n'ar fi avut alt rezultat, decât lucrarea D-ștră pe care noi o apreciem mult, intenția conducătorilor Asociației a avut rezultatul dorit. Tocmai pentru aceasta lucrarea, în mod excepțional, vă stă la dispoziție pentru a vă prezenta cu ea la vre-un cerc cultural. La timpul său, în cadrele aprecierilor, ce le facem asupra activității cercurilor culturale, ne vom ocupa de ea.

Te rugăm să ne mai scrii, bineînțeles respectând spațiul ce-l poate oferi o revistă.

On.

Palatul Cultural

Str. General Dragalina

Arad.